SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 25, П'ЯТНИЦЯ, 24 ЧЕРВНЯ 2011 РОКУ | 1893 | Vol. 118, No. 25, FRIDAY, JUNE 24, 2011 | $1.00

27-30 травня відбулася XXIX конвенція Союзу Українок Америки

Лідія Слиж

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – 27-30 травня в готелі „Маріот" відбулася XXIX конвенція Союзу Українок Америки (СУА). Господарки конвенції, союзянки Округи Ню-Джерзі, щиро приймали делеґатів та гостей не лише з США, але й з Канади та України.

На конвенцію була запрошена Мирослава Ґонґадзе – журналістка „Голосу Америки". Зустріч з нею 27 травня відкрила Христя Мельник – четверта заступниця голови СУА.

М. Ґонґадзе торкнулася теми демократичного розвитку України з кінця 1990-их років та сучасного стану прав людини та свободи слова. Зокрема вона зазначила, що теперішня система управління в Україні сприяє зростанню корупції та перешкоджає приходові нових політичних сил до влади.

Члени Головної управи і почесні гості конвенції Союзу Українок Америки (зліва): Ірина Куровицька, Маріянна Заяць, Лариса Дармохвал, Марія Шкамбара, Уляна Зінич, Христя Мельник. Фото: Наталка Раковська

28 травня відбулася церемонія відкриття конвенції. Голова Конвенційного комітету, голова Окружної управи Ню-Джерзі Оля Луків запросила прапороносців кожної округи СУА в супроводі асистентів внести до залі прапори. Голови Окружних управ внесли українські віночки з кольоровими стрічками і назвами своїх округ. Всі віночки прикріпили до білого обруса, яким був застелений президіяльний стіл.

Під оплески присутніх до залі були запрошені члени Головної управи та Екзекутиви СУА, а також почесна гостя Марія Шкамбара – голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) і Почесна голова СУА Ірина Куровицька, яким вручили китиці квітів, та голова СУА Маріянна Заяць, яку зустріли хлібом-сіллю і квітами під оплески присутніх. Святково прибрана заля наповнилась розмаїттям вишиваних сорочок – обов'язкового одягу під час відкриття найвищого форуму СУА.

Прозвучали державні гимни США та України, а також гимн СУА. Перша заступниця голови СУА Уляна Зінич прочитала „Молитву СУА". Урочисто і зворушливо відбулася традиційна

Емблема XXIX конвенції Союзу Українок Америки.

церемонія запалення свічок на „Дереві життя" організації.

О. Луків у вступному слові привітала делеґатів та гостей і звернулася до союзянок з словами: „Символом нашої конвенції є гасло „Дружбою сплетений вінок навіки нас єднає!". Нехай вінок, який красується на головній стіні, буде для вас символом, закликаючи до співпраці, дружби та діяльности на користь українських громад в Америці та нашої Батьківщини – України."

(Закінчення на стор. 11)

В Україні не буде офіційного використання червоного прапора

Дар'я Тарадай, *(Бі-Бі-Сі)*

КИЇВ. – Конституційний суд України 17 червня визнав таким, що суперечить Основному законові використання червоного прапора для „увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років".

Суд зазначив, що в Основному законі України наведений виключний перелік державних символів, в якому немає червоного прапора.

З проханням розтлумачити деякі положення закону „Про внесення змін до Закону України „Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років" щодо порядку офіційного використання копій прапора Перемоги" до суду звернувся народний депутат від фракції „Наша Україна-Народна самооборона" Юрій Костенко.

У своєму зверненні, поданому 24 травня, він зазначив, що „закон не лише суперечить багатьом статтям Конституції, але і провокує сепаратистські настрої громадян".

Голова правління Центру прикладних політичних досліджень „Пента" Володимир Фесенко в інтерв'ю Бі-Бі-Сі назвав останні події навколо червоного прапора „пошуком збалансованих рішень, які б не концентрували всі проблеми на президентові", і порівняв нинішню ситуацію з скасуванням присвоєння звання Герой України Степанові Бандері через суд.

Рішення ухвалене напередодні 22 червня (роковини початку війни між Німеччиною і СРСР в 1941 році), щоб не було у когось спокуси використати червоні прапори, а з іншого боку, щоб не було підстав для таких конфліктів, які відбулися у Львові 9 травня.

В. Фесенко висловив сподівання, що влада зробить висновки з цієї ситуації і уникатиме того, що він назвав „конфліктогенними політичними рішеннями".

У день оголошення судового рішення перед будинком суду 17 червня провели пікетування представники Всеукраїнського об'єднання „Свобода".

Учасники пікетування 17 червня біля будівлі Конституційного суду в Києві на знак протесту проти використання червоного прапора. Фото: УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Українське радіо відновило мовлення Всесвітньої служби

КИЇВ. — Національна радіокомпанія України 16 червня відновила мовлення своєї Всесвітньої служби. Про це заявив перший заступник голови Державного комітету телебачення й радіомовлення Олександер Курдинович, виступаючи у Верховній Раді. „З сьогоднішнього дня Національна радіокомпанія України відновлює мовлення на 4-му каналі Всесвітньої служби радіомовлення", – сказав О. Курдинович, на призначення якого головою Державного комітету телебачення й радіомовлення цього ж дня дала згоду Верховна Рада. Зі слів О. Курдиновича, мовлення здійснюватиметься через супутник та інтернет. 25 травня Національна радіокомпанія України (НРКУ) припинила працю своєї Всесвітньої служби. Українська редакція Всесвітньої служби Радіо Україна розпочала свою працю в жовтні 1950 року й донедавна вела мовлення 24 години на добу, а останній рік – 14 годин на добу, з яких шість годин – у прямому етері. *(Радіо „Свобода")*

В. Янукович і Гу Дзінтао провели переговори в Києві

КИЇВ. — 20 червня в Києві розпочалася офіційна частина візити голови Китайської Народної Республіки (президента Китаю) Гу Дзінтао в Україну. Він зустрівся з Президентом Віктором Януковичем і обговорив питання економічного співробітництва. Під час візити китайської делеґації підписано інвестиційні угоди щодо побудови об'єктів до Евро-2012. Про деякі угоди розповів реґіонал Анатолій Кінах: „Китай зацікавлений у співпраці з Україною у сфері транспортного будівництва, енерґетичного машинобудування, авіобудування. Можливості української економіки можуть бути залучені у проєктах розвитку інфраструктури Китаю, особливо у західньому та північному реґіонах Китаю". Гу Дзінтао, обіймаючи відносно церемонійну посаду голови держави, має в Китаї реальну владу як керівник Компартії Китаю, яка є в цій країні владною. Офіційний Київ має на одного стратегічного партнера більше – Україна та Китай підписали про це спільну угоду. Таким є головний підсумок державної візити до України Гу Дзінтао та його переговорів з Президентом Віктором Януковичем. На думку експертів, в основі стратегічного партнерства з китайського боку може бути співпраця у військово-оборонній сфері, натомість Україну цікавить спільна реалізація інфраструктурних проєктів. У декларації про стратегічне партнерство йдеться про взаємну підтримку державного суверенітету і територіяльної цілісности; про повагу до шляху розвитку, який обрала кожна з держав, про взаємне незастосування сили. Крім того, китайська сторона зобов'язується не застосовувати і не загрожувати застосуванням ядерної зброї проти України як держави, що не володіє такою зброєю. В. Янукович сподівається на залучення маштабних інвестицій з Китаю задля реалізації інфраструктурних проєктів в Україні. За його словами, найбільш актуальний спільний проєкт з будівництва швидкісної залізниці між міжнародним летовищем „Бориспіль" і Києвом. „За орієнтовними підрахунками, – зазначив В. Янукович. – фінансовий вимір угод, проєктів і контрактів, підписаних в рамках візити, становить 3.5 млрд. дол". (*Радіо „Свобода")*

Влада брала участь у провокації 9 травня у Львові

КИЇВ. — 21 червня колишній Президент Віктор Ющенко заявив: „Цьогорічні події у Львові були спровоковані, і влада брала участь у цій провокації". Він додав: „Можливо, не всі депутати, які голосували за закон, що вимагає вивішувати по всій Україні червоний прапор на День Перемоги, передбачали його катастрофічні наслідки. Але це свідчить лише про кольосальний брак розуміння народу, який вони взялися представляти". *(„Українська правда")*

Суд відмовився звільнити Ю. Луценка з-під варти

КИЇВ. — Печерський районний суд Києва 20 червня відмовився звільнити колишнього міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка з-під варти. Таким чином, суд не задовольнив клопотання адвокатів Ю. Луценка, які просили призначити йому будь-який інший запобіжний захід, не пов'язаний з триманням під арештом. Таке рішення оголосив головуючий в судовому процесі суддя Сергій Вовк, зауваживши, що адвокати Ю. Луценка не надали судові доказів про погіршення стану здоров'я їхнього підзахисного. 21 червня Ю. Луценко підготував і найближчим часом вишле до Европейського суду з прав людини скаргу на дії судді С. Вовка. Ю. Луценка затримали 26 грудня 2010 року. Його утримують в Лук'янівській тюрмі. Ю. Луценкові інкримінують заволодіння чужим майном в особливо великих розмірах шляхом зловживання службовим становищем, за попередньою змовою групою осіб, перевищення влади або службових повноважень, що призвело до тяжких наслідків, і зловживання владою, скоєне працівником правоохоронного органу. (*Радіо „Свобода")*

П. Симоненка переобрали провідником Компартії України

КИЇВ. — Після завершення 20 червня 44-го з'їзду Комуністичної партії України відбувся організаційний Пленум Центрального Комітету партії, на якому першим секретарем ЦК Компартії України знову обрано Петра Симоненка. Другим секретарем обраний Ігор Алексеєв, а секретарями – Георгій Буйко та Володимир Оплачко. Раніше з'їзд вніс зміни до Статуту політсили. Зокрема закріплена неприпустимість критики дій партії з боку комуністів у позапартійних засобах масової інформації. Нагадаємо, з'їзд відбувався в Міжнародному центрі культури та мистецтв (Жовтневому палаці) та в прямому етері транслювався телекомпанією Перший національний. На з'їзді зареєструвалося 634 делеґати. *(„Кореспондент")*

Глава МЗС України відкрив у Страсбурзі сесію ПАРЕ

КИЇВ. — Міністер закордонних справ (МЗС) України Костянтин Грищенко 20 червня у Страсбурзі відкрив третю частину сесії Парляментської асамблеї Ради Европи (ПАРЕ), яка проходила з 20 по 21 червня. Під час візити – виступ міністра перед членами асамблеї з питань поточної діяльности Комітету міністрів і щодо здійснення першочерговостей головування України в Комітеті міністрів Ради Европи. Як повідомили в Постійному представництві України в РЕ, глава МЗС України також провів зустрічі з керівництвом ПАРЕ та Ради Европи, під час яких обговорив першочергові напрями діяльности Ради Европи. *(„Укрінформ")*

У Косові на Прикарпатті відновили унікальну церкву

КОСІВ. — У Косові Івано-Франківської области 19 червня освячено новозбудований храм Василія Великого на місці церкви, що згоріла два роки тому, 19 червня 2009 року. Потужна пожежа за кілька годин повністю знищила церкву, яка була історичною пам'яткою. Впродовж першого року після пожежі Святі Літургії проводилися під відкритим небом. Цієї зими, на свято Василія, люди вже увійшли в накриту церкву, хоч роботи на будівництві ще продовжувалися. За словами настоятеля церкви о. Романа Іванюлика, потужних спонсорів не мали, але дуже багато людей давали гроші на відбудову храму, він „зведений людськими силами". Ця церква на Москалівці (район Косова) відновлена за старими зразками, але дещо просторіша і вища, сучасніша. Та основне, що зробили її, як і була, дерев'яною, бо українська дерев'яна церква вважається унікальним явищем світової культурної спадщини. *(Радіо „Свобода")*

Вулицю назвуть на честь Юрія Іллєнка

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — Як постановила комісія з питань перейменування вулиць, ім'я видатного українського кінорежисера Юрія Іллєнка (1936-2010) матиме колишня вулиця Відкрита в центральній частині міста. У документах про необхідність назвати вулицю ім'ям кінорежисера наголошується, що Ю. Іллєнко за своє життя зробив вагомий внесок у розвиток української кінематографії, життєвим прикладом стверджував повагу до національних цінностей і звичаїв українського народу, жив і творив для України. Творчість Ю. Іллєнка має безпосереднє відношення і до Прикарпаття. Зокрема культовий фільм українського кінематографа „Тіні забутих предків", оператором якого був Ю. Іллєнко, знімався у Івано-Франківській області. 15 червня, виповнюється рік з дня смерті кінорежисера. *(УНІАН)*

НКЗУ закликає запровадити карні санкції до влади

КИЇВ. — Народний комітет захисту України (НКЗУ) 15 червня звернувся до керівників демократичних країн з проханням запровадити санкції до українських чиновників за політичні переслідування.

За словами авторів документу, „за півтора року перебування при владі режим Віктора Януковича зосередився на побудові в Україні авторитарної, корупційної моделі влади. При цьому посилено згортаються всі демократичні надбання, внаслідок законодавчих змін судова система повністю підпорядкована главі держави, майже знищена свобода слова, мають місце політичні переслідування. В Україні вперше з радянських часів з'явилися новітні політв'язні".

Як заявляють в НКЗУ, „нині влада порушила надумані кримінальні справи проти провідників опозиції, колишнього прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко, екс-міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, інших колишніх членів уряду України". Також переслідуються учасники податкового Майдану, члени організації „Тризуб", які виступили проти відродження культу особи Сталіна, активісти Всеукраїнського об'єднання „Свободи", представники студентських і громадських організацій, журналісти і блоґери, констатується у зверненні.

Також у НКЗУ наголошують, що про вибіркове правосуддя, незаконне тримання під вартою політичних і громадських діячів, політичний підтекст переслідувань не раз заявляли правозахисні організації. „Надання Европейським союзом політичного притулку колишньому міністрові Богданові Данилишинові також є визнанням наявности в Україні репресій проти інакодумців", – зазначається у зверненні.

„На жаль, в Україні за рішенням судів, підпорядкованих Адміністрації Президента, забороняються акції протесту, унеможливлені інші заходи тиску на владу з вимогою дотримуватися принципів Конституції", – підкреслили автори документу.

Тому НКЗУ, підтримуючи ініціятиву правозахисників та виходячи з вище викладеного, закликає керівників демократичних країн задіяти механізм заборони видання віз, заморозити фінансові активи та застосувати інші санкції до державних чиновників, посадовців України, які причетні до політичних переслідувань та порушують права та свободи людини.

Такі ж заходи НКЗУ просить застосувати і до суддів України, які виносять неправосудні рішення, керуючись виключно волею влади, а також прокурорів, „які не приховують, що для них воля Президента країни важливіша за Закон".

„Переконані, що світ має підтримати молоду українську демократію та змусить владу рахуватися з правами та свободами її громадян", – наголошується у зверненні, підписаному координатором НКЗУ Дмитром Павличком. *(УНІАН)*

НА ТЕМИ ДНЯ

Українська діяспора – невід'ємна складова нації

Коли постала незалежна Українська держава, більшість організацій в діяспорі були переконані, що їхня роля, як голосу України у світі, відходить на другий плян і всю діяльність необхідно зосередити на збереженні своїх церков, культурних центрів, засобів масової інформації, молодіжних організацій, – всього того, що створено за всі роки на поселеннях. Уже тоді, коли ще активним залишалось старше покоління післявоєнної хвилі еміґрації, було зрозуміло, що навіть цю одну місію здійснити буде важко. Адже їхні діти, народжені та виховані в Америці, у більшості своїй асимілювались і відійшли від українських спільнот.

Приплив нової хвилі еміґрантів, зокрема у США, став вливанням свіжої крові. Цей факт спричинив великі зміни у діяспорі. Ожили церкви, багато з яких стояли перед закриттям. Почали народжуватись нові суботні українські школи. Культурне життя набуло піднесення. Але сприйняття новоприбулих старшою еміґрацією залишалось неоднозначним. Їх запрошували до існуючих громадських організацій, проте ставились часто з недовірою, як до вихованнх в радянській системі людей. Створення нових громадських організацій вважалось зайвим.

Але життя змушувало діяти. З одного боку задля того, щоб не розгубитись, не розчинитись у чужому світі, з іншого – щоб разом вирішувати поточні проблеми. Це підштовхувало до створення нових організацій. Пройти через усе це було нелегким випробуванням. Але становлення відбулося. Це видно на прикладі Всеамериканського громадського об'єднання „Нова українська хвиля".

Особливість сучасної української діяспори полягає у тому, що значну її частину становлять громадяни України, які живуть за кордоном, користуються правом обирати Президента України, депутатів Верховної Ради, але позбавлені права бути обраними. Тим часом грошові перекази, що надходять від закордонних українців, перевищують отримані Україною кредити Міжнародного Валютного Фонду та надходження від продажу єврооблігацій. Про ці прямі інвестиції від своїх громадян уряд волів мовчати. Так само, як і не реаґувати на пропозиції, законопроєкти, що надсилаються українцями з-за кордону.

Йдеться про законопроєкт „Про внесення змін до закону України „Про вибори народних депутатів України", пропозиції до міжнародної угоди про отримання американської пенсії українськими і американськими громадянами. Ці пропозиції і звернення залишаються без реаґування. Натомість з'являються щораз нові статті мало не з погрозами діяспорі США і Канади, яка нібито втручається в життя України.

Мусимо трохи просвітити наших опонентів. По-перше, саме в цих країнах знаходиться центральні органи Світового Конґресу Українців, до складу якого входять організації понад 30 країн світу. По-друге, історія діяспори має найглибші коріння саме в Канаді та у США – в країнах з високорозвиненою демократією та пошаною до особистості. Більшість національно-патріотичних організацій об'єднані в цих країнах в Український Конґресовий Комітет Америки та Конґрес Українців Канади, До них входять і новостворені організації – „Четверта хвиля" у Канаді та „Нова українська хвиля" у США.

Українська діяспора була голосом поневоленої України протягом цілого століття. У сучасних умовах репресій проти опозиції, діяспора, як і в радянські часи, стала на захист прав людини в Україні.

Якщо діяспора помиляється, як це намагається подати офіційний Київ, то чому без доказів вини утримуються в слідчих ізоляторах з порушенням процесуальних норм активні громадські діячі? Чому не працює практика, яка використовується в усіх правових державах про звільнення тих, хто знаходиться під слідством, під заставу? Чому бути українцем в Україні стає небезпечно?

Західня Европа, яка нині відкриває двері перед Україною, розгублена перед подвійними стандартами, які демонструє сучасна українська влада. І не діяспора в цьому винувата. Завдяки ґльобалізації, міґраційним процесам, третина української нації, що живе у різних країнах, широко інтеґрована у західній світ. Пізнавши його переваги, вона прагне впливати на ті процеси, що відбуваються на Батьківщині, щоб дорівняти Україну до розвинених цивілізованих сучасних держав. Та замість того, щоб залучати до розбудови держави всю націю, її ділять – спочатку на захід і схід, далі – на своїх і чужих. Де, у якій державі і в які часи чинили таке політики?

Мирослава Роздольська,
голова Всеамериканської громадської організації „Нова українська хвиля", Ню-Йорк

СКУ закликає до тиску на владу

ТОРОНТО. – 17 червня Світовий Конґрес Українців (СКУ) надіслав лист до міжнародної спільноти з закликом значно посилити тиск на владні структури України задля забезпечення повної поваги до таких основних демократичних цінностей, як права людини, демократія та вільні і чесні вибори, а також дотримання Україною своїх міжнародних зобов'язань і виконання вимог резолюції про ситуацію в Україні „Справи Юлії Тимошенко та інших членів колишнього уряду", що була прийнята Европейським парляментом 9 червня цього року.

СКУ висловив глибоку стурбованість продовженням переслідувань політичних опонентів в Україні, на що він уже звертав увагу в своїх попередніх листах від 12 січня, та заявив, що постійні заборони Ю. Тимошенко подорожувати спрямовані на підрив української опозиції напередодні парляментських виборів.

Особливу увагу в своєму зверненні СКУ привернув до тих пунктів резолюції про ситуацію в Україні, в яких Европейський парлямент наголосив на важливості забезпечення максимальної прозорости розслідувань, кримінального переслідування та суду, а також застеріг проти застосування кримінального правосуддя як засобу досягнення політичних цілей.

Европейський парлямент занепокоєний зростанням вибіркового переслідування діячів політичної опозиції в Україні, а також непропорційністю застосовуваних заходів, особливо у випадку Ю. Тимошенко і колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, який перебуває під арештом з 26 грудня 2010 року.

Европейський парлямент висловив свою підтримку уповноваженій з прав людини Ніні Карпачовій, яка звернулась до Генеральної прокуратури з проханням розглянути можливість заміни запобіжного заходу щодо Ю. Луценка на захід, не пов'язаний з його затриманням, і нагадав українській владі, що принцип колективної відповідальности за рішення уряду не дозволяє переслідування окремих членів уряду за рішення, прийняті колеґіяльно, наголошує, що поточні розслідування проти провідних політичних провідників України не повинні заважати їхній активній участі у політичному житті країни, зустрічам із виборцями та поїздкам за кордон на міжнародні зустрічі.

Европейський парлямент закликав українську владу скасувати підписку про невиїзд, взяту з Ю. Тимошенко та інших політиків.

Підкреслено той факт, що зміцнення верховенства права та боротьба з корупцією, яка заслуговує на довіру, є важливими не тільки для підписання Угоди про асоціяцію та поглиблення відносин між Україною та Европейським союзом загалом, але й для консолідації демократії в Україні.

Зважаючи на ролю України як представника Европи у виконанні таких зобов'язань, як нинішнє головування в Комітеті міністрів Ради Европи, проведення в наступному році чемпіонату Евро-2012 та головування в 2013 році в Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ), СКУ наголосив на необхідности виконання Резолюції про ситуацію в Україні.

Копії листа СКУ надіслав Президентові України Вікторові Януковичеві і уповноваженій Верховної Ради України з прав людини Ніні Карпачовій.

Світовий Конґрес Українців

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Якого досвіду шукає Д. Табачник в освітній мережі Росії?

Виступаючи 31 травня в російській радіопрограмі „Ехо Москви", міністер освіти і науки, молоді та спорту України Дмитро Табачник заявив, що російський „Єдиний державний іспит" (ЄДІ) кращий, ніж тестування учнів в Україні, тому що він ближчий до оксфордського, гарвардського, кембриджського іспиту.

Міністер мав би знати, що ЄДІ обернувся в Росії на численні зловживання, які поставили під сумнів його доцільність для визначення освіченості випускників шкіл.

З початком іспиту в інтернеті з'явилися відповіді на запитання ЄДІ, якими скористалися 300 тис. осіб. У Москві були затримані студенти вищих шкіл, яких найняли батьки старшоклясників для складання іспиту замість їхніх дітей. У ряді шкіл учні діставали відповіді на запитання ЄДІ через свої мобільні телефони.

У Адигеї (одна з республік федерації) порушено кримінальну справу проти заступника міністра освіти Маріят Алієвої, яка передала своїм підлеглим списки 160 учнів, які мали отримати найвищі оцінки на ЄДІ. Для досягнення цього були передані також відповіді на ЄДІ.

В інтернеті з'явилися також оголошення про надання за плату відповідей на ЄДІ, які насправді були зфальшованими. Перелік таких вчинків можна продовжити.

Важко пояснити, чому Д. Табачник вважає ЄДІ в Росії близьким до практики провідних західніх університетів. Але відразу можна сказати, що російський досвід вкрай небажаний для України. Не варто привчати дітей з молодих років до махінацій, замість того, щоб давати їм всебічні, ґрунтовні знання.

Л. Хм.

СБУ допитає у Львові ще 16 осіб

КИЇВ. – Служба безпеки України вирішила допитати про працю з історичними документами ще 16 осіб — усіх працівників Національного музею-меморіялу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького" у Львові.

Їх усіх вважають свідками у кримінальній справі за фактом приготування до розголошення відомостей, що нібито становлять державну таємницю.

„СБУ намагається кваліфікувати як державну таємницю історичні матеріяли, які містять інформацію про факти порушень прав та свобод людини, незаконні дії органів державної влади та їх посадових осіб", – наголосив історик Володимир В'ятрович.

Такі кроки, він сказав, є тиском на науковців, перешкоджають діяльності музею, порушують конституційні права істориків на професію.

8 вересня 2010 року в Києві співробітники СБУ незаконно затримали і впродовж 14.5 год. допитували історика Руслана Забілого і без жодної санкції суду та з численними порушеннями процесуального законодавства вилучили у нього комп'ютер і два зовнішні жорсткі диски. СБУ також провела несанкціонований обшук у кабінетах істориків музею й вилучила два комп'ютери, один диск і паперові копії історичних документів.

Прес-центр Центру досліджень визвольного руху

Б. Обама готується оприлюднити плян виведення військ з Афганістану

ВАШІНҐТОН. — 22 червня Барак Обама оголосив рішення щодо того, коли та скільки американських військовослужбовців залишать Афганістан. Зараз у тій країні перебуває 100 тис. американських військових і в липні почнеться процес їх виведення. Дата початку виведення була визначена ще у грудні 2009 року. Тим часом дебати щодо темпів, кількости та навіть доцільности залишити Афганістан все ще у Вашінґтоні тривають. Секретар Департаменту оборони США Роберт Ґейтс заявив, що велику ролю у прийнятті рішення грає досвід Іраку. Більшість демократів, серед яких і сенатор Джон Кері, виступає за якнайшвидше виведення американських військ з країни. Посадники міст, які зібралися на конференцію в Балтиморі, закликали витрачати мільярди долярів, які щомісяця йдуть на американську присутність в Афганістані, на внутрішні потреби. Утім, інші радять не поспішати з виведенням військ. Ситуація ускладнюється ще і напруженням дипломатичних взаємин між Афганістаном та США. Нещодавно Президент Гамід Карзай заявив, що американці в його країні можуть перетворитися на окупантів. „Коли ваші провідники називають нас окупантами, порівнюють нас з жорстокими ворогами афганського народу, це важко пояснити нашому народові, який вже втомився від війни", – заявив у відповідь Посол США в Афганістані Карл Ейкенбері. Згідно з опитуванням громадської думки, понад половина американців вважає, що війна в Афганістані не варта коштів, які на неї витрачаються. *(„Голос Америки")*

Департамент оборони США очолить Леон Панета

ВАШІНҐТОН. — Сенат США 21 червня одностайно затвердив нинішнього главу Центрального Розвідувального Управління (ЦРУ) Леона Панету новим Секретарем Департаменту оборони. 72-річний Л. Панета змінює керівника Пентаґону Роберта Ґейтса, який йде на пенсію. За Л. Панету проголосували всі 100 сенаторів. Він вважається одним з найбільш відданих Президентові США Бараку Обамі співробітників нинішнього уряду. Він був одним з найближчих помічників Президента Била Клінтона, посаду голови ЦРУ очолив в лютому 2009 року. На цій посаді його, як очікується, змінить командувач силами НАТО в Афганістані генерал армії Дейвід Петреяс. *(УНІАН)*

Новий провідник „Аль-Кайди" обіцяє і надалі „жахати" США

ВАШІНҐТОН. — „Аль-Кайда" призначила Аймана аль-Завахірі своїм провідником. Про це 16 червня повідомило командування організації. Заява з'явилася на одному з сайтів, який пов'язують з войовничими угрупованнями. А. аль-Завахірі, якому, як вважають, під 60 років, довгий час був заступником Осами бен Ладена. Саме його багато хто вважав можливим наступником О. бен Ладена. У заяві „Аль-Кайди" сказано, що новий провідник продовжить „джигад" або священну війну проти США та Ізраїлю. А. аль Завахірі, який народився у Єгипті, вважають одним з організаторів нападів 11 вересня у США. Тиждень тому в інтернеті з'явилося відеозвернення нового провідника „Аль-Кайди", в якому він заявив, що О. бен Ладен і з могили „наганятиме страх" на США. Впродовж років експерти припускають, що А. аль Завахірі, найімовірніше, переховується у реґіоні на кордоні Афганістану та Пакистану. Вважалося, що там само переховувалися О. бен Ладен та решта провідників бойовиків, однак, врешті з'ясувалося, що вони жили в містах та містечках у Пакистані. О. бен Ладена вбили 2 травня у пакистанському місті Аботтабад під час акції американських вояків спеціяльного призначення. Після цього взаємини між США та Пакистаном загострилися. Президент Барак Обама заявив, що „хтось" захищав О. бен Ладена, однак, Пакистан заперечив, що знав про місце перебування провідника „Аль-Кайди" і заарештував осіб, яких було названо інформаторами Центрального розвідувального управління. *(Бі-Бі-Сі)*

Перша лейді США перебувала з візитою у ПАР

ЙОГАНЕСБУРҐ, Південна Африка. — Перша лейді США Мішел Обама перебувала з візитою у Південно-Африканській Республіці, де 21 червня в Йоганесбурзі зустрілася з леґендарним провідником боротьби проти апартеїду Нелсоном Манделою. Відвідавши штаб-квартиру Фонду Н. Мандели, М. Обама провела зустріч з 92-річним колишнім Президентом ПАР у його домі. М. Обама прибула до столичної Преторії 20 червня і вранці 22 червня зустрілася з однією з дружин Президента ПАР Джейкоба Зуми, Номпумелело. Перед відбуттям з Вашінґтону М. Обама сказала, що вона заохочуватиме молодих африканців відігравати керівну ролю у подоланні проблем Африки, включно з убогістю та кліматичними змінами. Вона також зазначила, що наголошуватиме на важливості охорони здоров'я та освіти. Після відвідин ПАР Перша лейді відбуде з дводенною візитою до Ботсвани. *(„Голос Америки")*

Европейців закликали не вірити В. Януковичеві

СТРАСБУРҐ, Франція. — Представники української діяспори з Франції та Німеччини та народні депутати України від опозиції пікетували 21 червня Раду Европи у Страсбурзі. Серед учасників з України – Володимир Ар'єв, Олесь Доній (обидва – „Наша Україна -Народна самооборона"), Олександер Сочка та Еліна Шишкіна (обоє – „Бльок Юлії Тимошенко – Батьківщина"). Учасники акції закликали европейців не вірити Президентові України Вікторові Януковичеві. Вони вимагали припинення політичних репресій проти української опозиції та звільнення політичних в'язнів. Також учасники акції вимагали від В. Януковича виконати резолюцію Европарляменту, в якій йшлося, про непереслідування опозиції. *(„Українська правда")*

Померла правозахисниця Олена Бонер

ВАШІНҐТОН. — Вдова академіка Андрія Сахарова, відома правозахисниця Олена Бонер померла у США на 89-му році життя у суботу, 18 червня. Відповідно до заповіту, її прах буде поховано у Москві на Востряковському кладовищі, де покояться її чоловік, матір і брат. О. Бонер разом з Андрієм Сахаровим все своє життя присвятила правозахисній діяльності. Вона входила до комісії з прав людини при Президентові Борисові Єльцинові, але у 1994 році залишила посаду після початку першої війни у Чечні. Правозахисники називають смерть О. Бонер великою втратою для правозахисного руху. Її вважали прикладом і авторитетом для правозахисників. „Її смерть – це відхід одного з засновників правозахисного дисидентського руху. Це величезна втрата для нас. Бо вона і А. Сахаров були яскравим прикладом для нас у тому, як треба будувати своє життя", – сказав провідник російського правозахисного руху „За права людини" Лев Пономарьов. О. Бонер підтримувала стосунки з правозахисниками в Україні. А за часів після Помаранчевої революції її внесок у розвиток демократії у світі відзначав Президент Віктор Ющенко. Зокрема він наголошував, що разом з А. Сахаровим вони є „високоморальними захисниками прав людини" і символізують „не лише у своїй Батьківщині, а й в усьому світі цілу епоху боротьби за демократію". *(Бі-Бі-Сі)*

У Латвії говорили про збитки від радянського режиму

РИҐА, Латвія. – У Латвії відбулася міжнародна конференція „Збитки, завдані країнам Балтії Радянським Союзом" повідомили засоби масової інформації 21 червня. У форумі взяли участь історики, військові, екологи, економісти з дев'яти країн. На думку експертів, вивчення збитків, завданих окупаційним радянським режимом, особливо важливе для того, щоб уникнути повернення до тоталітарного минулого і позбутися його наслідків. Конференцію організували Товариство вивчення окупації Латвії та депутат Европарляменту Інесе Вайдере за підтримки Інформаційного центру Европарляменту на кошти Европейської комісії. І. Вайдере впевнена, що світове співтовариство повинно знати про те, що відбувалося за „залізною завісою". Комісія для підрахунку збитків від радянської окупації у Латвії каже, що орієнтовна сума збитків сягає 400 млн. дол. Комісія підраховувала не лише прямі збитки, а й непряму шкоду, нанесену країні тоталітарним режимом, зокрема наслідками депортації латишів, війною в Афганістані, екологічними проблемами. Присутній на конференції російський історик Борис Соколов зазначив, що зараз у Росії панує авторитаризм і очікувати на виплату компенсацій у найближчому майбутньому не слід – зазначив історик. Натомість однин з доповідачів на конференції адмірал Андрейс Межмаліс зазначив, що оцінити грішми людські жертви радянської окупації неможливо. На його думку, слід думати не стільки про матеріяльну компенсацію, а про те, щоб Росія визнала факт окупації Латвії. Між тим окремі латвійські політики відхиляють факт окупації Латвії. Провідник лівоцентристського об'єднання „Центр злагоди" Яніс Урбанович пише, що у 1939 році Латвія була анексована, а не окупована Радянським Союзом. *(Радіо „Свобода")*

ЕС розширює санкції проти Білорусі

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Міністри закордонних справ країн-членів Евросоюзу розширили економічні санкції щодо Білорусі. Заморожені активи трьох підприємств, пов'язаних з Президентом цієї країни Олександром Лукашенком. Таким чином Брюсель посилює фінансовий тиск на Мінськ, пробуючи зупинити переслідування білоруської опозиції. Раніше Евросоюз запровадив обмеження на міжнародні поїздки і використання банківських рахунків щодо 188 осіб, серед яких і чиновники з найближчого оточення О. Лукашенка, а також кількох суддів. *(„Радіо „Свобода")*

Звернення українців до Европейського співтовариства

ЧИКАҐО. — Українська громадська організація „Помаранчева Хвиля", як частина нової хвилі української еміґрації, як член Світового Конґресу Українців, приєднуючись до багатьох тривожних відгуків світового українства, зокрема до листа СКУ, зверненого до европейського співтовариства від 18 травня, висловила глибоку стурбованість і обурення відносно подій, які відбуваються у сучасній Україні: „Суспільні, правові і економічні негаразди, відсутність перспективи задовільнити елементарні побутові потреби, змусили нас, як і мільйони наших співвітчизників, покинути своїх рідних і близьких і розлетітися по всьому світу в пошуках порятунку. Багато з нас пов'язують своє майбутнє поза межами своєї Батьківщини, але всім нам не байдужа доля наших батьків, братів і сестер. Тепер, як в жахливому сні, на 20 році незалежности в нашу країну вернулись криваві символи неіснуючої імперії. Свого часу Конрад Аденауер сказав: „Комунізм не можна перемогти ні воєнним, ні культурним, ні економічним шляхом. Його може перемогти лише переконане християнство". Сьогоднішня Европа, побудована колись на християнських засадах, сповідує високі ідеали свободи, верховенства права, поваги до людини, давно засудила тоталітарні ідеології нацизму, комунізму й сталінізму. Все у волі Всевишнього, але з надією звертаємось й до Вас, як носіїв загальносвітових цінностей, звернути увагу керівництву нашої країни і донести нашу стурбованість. Можливо, з висоти европейської трибуни це буде більш переконливим для них". *(„Помаранчева Хвиля")*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Аварійне відзначення роковин Чорнобильської аварії

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – 25 років тому у засобах масової інформації по всьому світі з’явилася нова назва „Чернобиль“ (саме так – Чорнобиль). Чорнобиль протягом віків був поліським українським містечком. Чернобиль, чи пак – „АЕС-Чернобиль“ був витвором Російської імперії на території Української РСР.

Атомна електростанція в Чорнобилі вибухнула 26 квітня 1986 року і через кілька днів „Чернобиль“ увійшов у світовий лексикон.

На початку травня 1986 року один мій колеґа-журналіст у Вашінґтоні зустрів мене в книгарні і жартома казав: „Хомяк – ти одинокий українець, який сьогодні не був на телебаченні!“. І справді, того дня американська медія хапала кожного українця і розпитувала про аварію десь там, в Україні, в „Чернобилі“.

Редакція „The Ukrainian Weekly“ стала одним з місць наскоку американської медії. Згодом платні аґенти Росії, знаної тоді як СРСР, в американській пресі (наприклад, в нью-йоркському тижневику „Village Voice“), висміювали припущення українців щодо маштабів аварії на Чорнобильській АЕС, зокрема щодо кількости людських жертв, називали їх серйозним перебільшуванням.

Даремно! Нині маємо незаперечні наукові дані про кількість жертв аварії – тисячі захворювань на рака, а також тисячі смертей. Ці дані, до речі, ствердили американські спеціялісти у співпраці з українськими науковцями. Нині американський Інститут раку володіє цифрами про наслідки аварії в Чорнобилі. Ці дані американські науковці демонстрували недавно на конференції у Вашінґтоні.

Минуло 25 років, і в Японії сталась аварія на атомній електростанції, яку порівнюють до чорнобильської. Про це також говорилось на вашінґтонській конференції для відзначення круглої річниці Чорнобиля. В той час Японія ще боролася з аварією і оглядалась на заходи, вжиті в Україні протягом чверти століття.

Конференція відбулася на початку травня в залях Конґресу США. Організаторами її були Український Конґресовий Комітет Америки (УККА), зокрема його „експозитура“ у Вашінґтоні – Українська Національна Інформаційна Служба (УНІС), себто Михайло Савків, і Вашінґтонська Група професіоналістів, знана як „TWG“, що її очолює Андрій Бігун.

Показником того, як акції українців зросли за останні десятиріччя, було місце, де відбувалася конференція: перша частина відзначення 25-річчя Чорнобиля пройшла в історичній залі Сенату в будинку ім. Расела, яку недавно перейменували на залю Кенеді, бо там сенатори Джек, Роберт і Тед Кенеді заявляли своє рішення кандидувати на пост президента.

І в тій же залі відбувались великі історичні слухання сенатських комісій: у справах Вотерґейту, у справі непередбаченого нападу Японії на Перл-Гарбор, у справі затоплення „Титаніка“ і в справі дій сенатора Джозефа МекКарті, який полював на комуністів в американському уряді. Історичне місце та й годі!

У Вашінґтоні, щоб дістати приміщення Конґресу на якийсь захід, треба спонзорства члена Конґресу. Сенатську залю ім. Кенеді дістав українцям сенатор Ричард Луґар з Індіяни. Це той, котрий у серпні 2005 взяв з собою відвідати Україну тодішнього сенатора Барака Обаму, нинішнього Президента США.

Сенатор Р. Луґар тоді очолював сенатську комісію міжнародних зв’язків; член цієї комісії з опозиційної партії сенатор Б. Обама цікавився обмеженням ядерної зброї у світі, а Україна була тією країною, яка позбулася ядерної зброї, зруйнувала шахти міжконтинентальних ракет і засіяла соняшник на землі, де колись зберігались ядерні ракети, націлені на Сполучені Штати.

То була перша візита Б. Обами в Україну, і мені тоді пощастило вперше бачити його зблизька. Сенатори Р. Луґар і Б. Обама тоді дискутували про спільні американсько-українські проєкти в міністерствах охорони здоров’я й оборони у Києві, а також відвідали фабрику в Донецьку, де за гроші, виділені американським Конґресом, робітники демонтували совєтську амуніцію на метал та інші речовини, які вживають для виготовлення зброї.

Перша частина травневої конференції для відзначення річниці аварії в Чорнобилі відбулася в сенатській залі, і там, серед інших, виступали деякі дипломати.

Японський посол, заклопотаний наслідками цьогорічної аварії у Фукушімі, згадував, що 25 років тому він, тоді молодий японський дипломат, працював у групі підготування чергової зустрічі керівників індустріяльних країн (т.зв. G7) в Японії, коли прийшла вістка про аварію в Чорнобилі, і Японія, як перша жертва атомної енерґії у світі, задумувалася, чи не відкласти зустріч групи G7. В ті перші дні після аварії в Україні ніхто нічого не знав про її причини й наслідки, а совєтське керівництво по-совєтськи набрало води в рот.

(Один з учасників конференції звернув мені увагу, що у своєму 20-хвилинному виступі на українській конференції японський посол зумів ні разу не згадати назви „Україна“, він говорив тільки про „Чернобиль“ і аварію). Що ж до аварії у Фукушімі, то він висловив вдячність Сполученим Штатам за те, що прислали до Японії 50 ядерних спеціялістів.

Інакше повівся литовський посол: він на початку заявив, що прийшов на конференцію як друг України – країни, яка, як і Литва, є членом спільноти демократій у Східній Европі. Він згадав, що це група країн робить значні кроки вперед в галузі демократії, але не досить значні в галузі енерґетики. І в галузі енерґетики, додав він, тяжко мати до діла з авторитарним режимом.

Він ясно бідкався, що Росія втручається в енерґетичні справи його країни, згадав російського нафтового маґната Михайла Ходорковського, який плянував інвестувати в енерґетичну промисловість Литви.

Тепер фірма М. Ходорковського „Юкос“ розторощена, сам він – в тюрмі, його плянам розбудови енерґетичного промислу в Литві не судилося збутись.Тут дипломат показав пальцем на Москву, яка перешкоджає прибалтійським країнам розвиватись. „Росія збудувала ядерний реактор за 50 миль від моєї столиці, – сказав посол. – Чи можна довіряти авторитарним режимам будувати ядерні реактори?“.

Литовський дипломат характеризував Україну як „велику і важливу країну, яка переходить ключевий крок трансформації“, та що Литва підтримує майбутнє членство України в Европейському союзі.

На конференції також виступав Віктор Балога, міністер у справах надзичайних ситуацій України. Я вперше чув виступ міністра В. Балоги, і якщо б керівники України запитали мене про його ефективність як представника української влади за кордоном, я б порадив вибрати когось іншого.

В. Балога щось лепетав тихим і високим тоном українською мовою і перекладач, який мав в руках текст, перекладав на англійську. Там були такі фрази, як „ми вдячні урядові США за допомогу...“ в Чор-

(Закінчення на стор. 18)

ТОЧКА ЗОРУ

Чи є у Москві розчарування?

Святослав Караванський

Нещодавно я натрапив у засобах масової інформації на припущення, що між Києвом і Москвою настало похолодання-розчарування. І то нібито через відносини Києва з Брюселем. Чи це справді так?

Хто висловлює такі припущення, очевидно, базується на словесних заявах московських керівників, забуваючи, що політики і дипломати користуються мовою, щоб приховати свої думки й наміри.

З першого дня при владі Президент Віктор Янукович усі свої дії погоджував з Москвою, і його перша візита до Брюселю так само була схвалена Москвою, і саме тому цей крок жодним словом не підлягав московській критиці. Це був крок, заздалегідь узгоджений з Москвою.

Після ж цієї першої брюсельської візити В. Янукович став учащати не до Брюселю, а до Москви, і то раз за разом. А потім ці часті поїздки В. Януковича припинилися. Як це можна пояснити з погляду того, хто знайомий з контактами партнерів, які не хочуть, щоб їхні контакти розголошувано?

Очевидно, що на перших візитах В. Януковича до Москви йшлося про налагодження надійного прямого контакту без потреби подальших візитів. Саме постійним безвізитним контактом між Києвом та Москвою можна пояснити ряд фактів у діях „незалежної” України. Наприклад, схвалення міністром освіти Дмитром Табачником статуту Києво-Могилянської академії, якого він спершу ніяк не хотів схвалити.

Московські куратори України, маючи широку інформацію про наукові кола світу і про настрої цих кіл, розуміли, що диктаторські дії Д. Табачника можуть завдати шкоди намірам В. Януковича, і з Москви дано команду дати спокій Могилянці. В. Янукович на таку „великодушність” не спромігся б хоч би й тому, що не мав такої розгалуженої мережі інформації, яку мають московські спецслужби.

Не обійшовся без руки Москви і дозвіл для Юлії Тимошенко відвідати Брюсель на початку 2011 року. Ці „попуски” робилися заради успіху намірів Януковича стати членом ЕС.

Безперечно, що Москва зацікавлена в тому, щоб Україна стала членом Европейського союзу. Це членство дасть Москві можливість впливати на політику ЕС. Заради цього Москва згідна з приєднанням України до угоди про зону вільної торгівлі з ЕС. Але в ЕС є опозиція до приєднання Києва до зони вільної торгівлі та до ЕС. Тому, щоб обеззброїти цю опозицію, Москва удає, що вона проти вступу України до зони вільної торгівлі, і всі заяви у цьому напрямі – це окозамилювання европейської громадськости заради того, щоб Київ таки став учасником угоди про вільну торгівлю та членом ЕС.

Але Москва, погоджуючись на приєднання України до зони вільної торгівлі, заразом думала, як би цей вступ поєднати з приєднанням України до Митного Союзу Росія-Білорусь-Казахстан. Думала-гадала і вигадала формулу „3 + 1“, навчивши В. Януковича заявити про цю формулу з трибуни Верховної Ради. Тобто В. Янукович хоче, приєднавшись до угоди про зону вільної торгівлі, під прикриттям формули 3 + 1 фактично стати заразом членом московського Митного союзу. І таким чином Росія стане й собі членом зони вільної торгівлі. Тобто Москва хоче через Київ ошукати Европу і „вільно” торгувати з нею.

В ухваленій Верховною Радою резолюції з приводу угоди з ЕС щодо зони вільної торгівлі підкреслено що ця угода не перешкоджатиме розвитку економічних зв’язків з Митним союзом Росії-Білорусі-Казахстану.

З цього-всього, відкинувши окозамилювальні заяви, годі добачити розчарування. Зачарування триває. Візьмім останні голосні події. Московська дума схвалила закон про вивішення червоних прапорів на День Перемоги. І буквально на другий день такий самий закон схвалює Верховна Рада України. Цей захід мав провокативний приціл викликати громадськість Львова на протиправні дії, і то не лише 9 травня, а й 22 червня.

Нема ніякого розчарування. Усе діється за пляном і за обопільною згодою. За цим пляном, виробленим не в Києві, розпочато переслідування Ю. Тимошенко і непереслідування (тимчасове) Віктора Ющенка. За цим пляном порушено кримінальну справу проти Леоніда Кучми і звільнено від переслідування Володимира Литвина. За цим пляном ще багато чого заплянована, тож будьмо уважні!

Дентон, Мериленд

Сім гріхів Дмитра Табачника

Виступаючи 3 червня на виїзному засіданні Ради реґіонів у Ялті, Президент України Віктор Янукович висловив незадоволення діяльністю міністра освіти і науки, молоді та спорту Дмитра Табачника. Він сказав: „Хочу попередити Дмитра Табачника: якщо ви будете проводити таку політику, яка сьогодні не об'єднує молодь, а змушує виходити на вулиці з різними гаслами, ви закінчите тим, чим закінчили ваші попередники на минулому засіданні уряду“. Отже, навіть В. Януковича налякали вчинки міністра, якого він сам поставив на цю високу посаду. А патріотична громада вже збилася з рахунку усіх гріхів Д. Табачника у площині освіти. Назвемо бодай сім найприкріших.

Свою діяльність новопризначений міністер розпочав у 2010 році з максимальної централізації управління і підпорядкуванні усіх вищих шкіл міністерству. Ректори університетів, які обстоювали традиційне право на автономію, були звільнені з посад.

Наступним кроком стало відновлення корупційних механізмів у вищих школах, де вже було впроваджене зовнішнє незалежне оцінювання вступників. Щоб обійти цю перешкоду, Д. Табачник відновив давні вступні іспити. Одночасно було встановлено ряд пільг, які дозволяли „влаштовувати“ до університетів тих дітей, чиї батьки мали на це гроші. Вступників тепер оцінюють за шкільними атестатами про освіту, від чого навіть шкільні журнали почали переписувати, щоб підвищити поточні оцінки „потрібних дітей“. Відродився „телефонний метод“ тиску на керівників приймальних комісій.

Вступники дістали чотири механізми здобуття пільг. Для цього можна придбати довідки про ненайкращий стан здоров’я, проживання в „чорнобильській зоні“, перебування на контрактній військовій службі, здобуття середньої освіти за кордоном (наприклад, в Росії). Зрозуміло, що такі довідки можна купити у відповідних службовців. Пільги мають також слухачі платних підготовчих курсів при університетах. Мета цих новацій – зачинити двері до вищих шкіл перед дітьми незаможних городян і селян, далеких від столичних еліт.

Частина студентів вчиться за державні гроші, а обсяг державного замовлення таємно визначає міністрство. Чому таємно? А щоб у Києво-Могилянській академії не дізналися, що цьому незалежному університетові надається значно менше бюджетних місць, ніж вищим школам, залежним від Д. Табачника. Впроваджено примусове навчання дітей з п’ятирічного віку і відновлено 11-річне навчання у школі. Це викличе спрощення якости освіти, перевантаження школярів та інтенсифікацію навчання. Неминуче збільшиться тижневе навантаження і відновиться навчання в суботні дні.

Населення України відразу заявило соціологам про свою незгоду з новаціями Д. Табачника. Чверть опитаних в квітні цього року визнала якість вищої освіти низькою, 65 відс. заявили, що не всі мають рівні можливости навчання, 70 відс. опитаних вказали на поширення корупції під час іспитів, понад 50 відс. неґативно оцінили відновлення вступних іспитів до вищих шкіл.

На витівки Д. Табачника звернув увагу Посол США в Україні Джон Тефт. 31 травня Посольство України в США поінформувало „Свободу“ про те, що Д. Табачник, виступаючи в програмі російського радіо „Ехо Москви“, заявив, що Дж. Тефт, мовляв, занепокоєний тим, що „Україна намагається вийти на світовий рівень вступу до університету“. Д. Табачник сказав, що Посол хоче, „щоб ми якомога швидше відкочувалися до рівня дебілізму екваторіяльних країн“ і пообіцяв брати приклад з Росії.

Можливо, екваторіяльні країни і не дізнаються про образливу оцінку з уст міністра, а от В. Януковича стривожили і виклик на адресу США, і зростаюче невдоволення студентів, ображати яких, відомо, небезпечно для влади. Самому ж Д. Табачникові довелося 3 червня зустрічатися з Послом Дж. Тефтом і, як сказано у повідомленнях преси, у тривалій розмові запевняти його, що Україна зацікавлена у співпраці з США, зокрема з Програмою Фулбрайта.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ЧЕРВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Як у Києві з’явився Б. Хмельницький

Помічник попечителя Київського навчального округу Михайло Юзефович подав міській владі ідею до 200-річчя Переяславської ради, тобто у 1854 році, встановити у Києві, на Софійській площі, пам’ятник Богданові Хмельницькому. Вчасно це зробити не вдалося, і лише 1868 року замовили проєкт у петербурзького скульптора Михайла Микешина, який уже виготовив постать Б. Хмельницького для пам’ятника на честь 1000-ліття Росії в Новгороді.

Деякі історики стверджують, що задум спорудити монумент на честь гетьмана виник 1859 року, коли відзначалося 200-річчя смерти Б. Хмельницького, а також пишуть, що київська громада звернулася до М. Микешина 1870 року.

Первісний проєкт пам’ятника Богданові Хмельницькому в Києві.

У проєкті М. Микешина гетьман мчав верхи по високій кам’яній скелі. Булава в його руці була піднесена до неба. Під скелею сидів кобзар з бандурою. Були також постаті представників слов’янських народів і переможених ворогів. Нібито цар Олександр II наказав прибрати скульптурні постаті й зажадав, щоб булава гетьмана вказувала на Москву. Але швидше за все, забракло грошей на таку складну композицію

1870 року комітет з спорудження пам’ятника оголосив всенародне збирання фондів. Проти появи пам’ятника на Софійській площі виступило київське духівництво. Мовляв, віруючі йтимуть від Михайлівського до Софійського собору і впиратимуться поглядом у хвіст гетьманового коня. Міська влада 1874 року погодилася пересунути гетьмана на Бесарабку й перейменувала її на площу Богдана Хмельницького. Але голова комітету М. Юзефович домігся, щоб котлован почали копати все ж на Софійській площі, де 23 грудня 1648 року кияни вітали Б. Хмельницького після перших перемог над поляками.

Міська леґенда розповідає, що гетьман ніколи не показував булавою шлях до Москви, а тільки, коли він вже зайняв своє місце, виявилося, що кінь неввічливо повернутий хвостом до Михайлівського Золотоверхого собору. Тому постамент було розвернуто, і гетьманська булава, яка, за задумом, повинна була погрожувати Польщі, виявилася спрямованою у бік Москви.

Виготовлення пам’ятника теж затягнулося – зібраних грошей було замало. Морське відомство передало для статуї 1,600 пудів старої корабельної міді. Постать гетьмана відлив у Петербурзі скульптор Пій Веліонський, а коня – Артемій Обер. Постамент спорудив архітектор Володимир Ніколаєв з ґранітних плит, що залишилися від будівництва Ланцюгового мосту.

Коли пам’ятник прибув до Києва, скульптуру підняли на тимчасовий постамент, який загородили дошками. Краєзнавець Михайло Кальницький розповів, що хтось написав на дошках вірш, який закінчувався проханням: „Зніміть з мене буду собачу, хай я трохи світ побачу!“.

Пам’ятник урочисто відкрили 11 червня 1888 року з нагоди 1000-ліття Хрещення Київської Русі. Деякі джерела подають дату 11 липня, але, можливо, того дня було освячено новий пам’ятник.

У 1919 і 1924 роках з пам’ятника зняли написи: „Воліємо царя східнього, православного“ і „Богданові Хмельницькому – єдина неподільна Росія“. Сама Софійська площа двічі змінювала назву. 1920 року її перейменували на площу Червоних героїв Перекопа, а 1944 року – на площу Б. Хмельницького. 1993 року їй повернули історичну назву – Софійська.

Довкола пам’ятника була гарна огорожа, але в 1946 році з Москви прибув на посаду урядового радника з будівництва і архітектури Андрій Страментов, який наказав зняти огорожу. Коли її відсутність зауважив Микита Хрущов, який тоді був управителем в Україні, то розгнівався. Радника відіслали до Москви, огорожу відновили.

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Червоний прапор в Україні – ніби верблюд біля шатра кочівника

Коли в пустелі лунає слово „самум", кочівники знають, що надходить піщана буря, яка робить життя в пустелі вкрай небезпечним і неприємним. В шатрі кочівника затишно і безпечно.

Хоча верблюда, очевидна річ, кочівник до шатра не запрошує, однак, він усе ж пробує дістатися до середини. Тому кочівник мусить пильнувати входу до шатра, щоб верблюд не увійшов і не зруйнував його оселю.

Коли свого часу перестав існувати Радянський Союз і Україна стала самостійною, червоний прапор і п'ятикутна зірка з серпом і молотом поступилися синьо-жовтому прапорові і державному тризубові.

Проте нещодавня річниця „перемоги" над Німеччиною дала нагоду Президентові Вікторові Януковичеві нести на Хрещатику червоний прапор.

Пильнуйте, українці, свого українського шатра і не давайте „верблюдові" просувати навіть носа через щілину, бо він просуне чотири копита, а там вже й хвіст недалеко!

Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

На марґінесі виставки „Світи Святослава Гординського"

Десь 1960 року Святослав Гординський приніс до друкарні Видавництва „Свобода", 81-83 Ґренд-стріт у Джерзі-Ситі, рукопис своєї книжки „Поети Заходу - 60 перекладів з поезії латинської, італійської, французької, англійської, американської, німецької і польської".

Пишучи на блокноті олівцем, бо після скарлятини в юнацькому віці С. Гординський втратив мову, точно пояснив мені, тоді керівникові друкарні, як він уявляє собі майбутню книгу: розмір, ґарнітура, папір, палітурки, наклад.

Фактично це був готовий макет, виготовлений на друкарській машиці. Відразу при ньому я зробив необхідні калькуляції, він без застережень прийняв оферту.

Набір на інтертипі (різновид лінотипу, ми мали їх шість, адже „Свобода" була тоді щоденником) зробив я сам з великою приємністю, бо інтимніше з текстом не ознайомишся.

Коректура машинного набору, верстання сторінок пішли швидко і гладко. Остаточно С. Гординський приніс до друкарні підписаний до друку макет книжки.

Питаю: „Чи бажаєте перед друком кожної форми ще раз провірити текст, чи не закрався десь друкарський чортик?".

„Ні, – пише-відповідає, – помилок жодних немає. Зрештою, їду на три місяці до Франції".

„Ну, добре, але коли я знайду якусь, то Вас це буде коштувати", – продовжую я своє.

„А що?"

„Пляшку коньяку Courvoisier XO Imperial", – кажу.

„Овва, та він коштовний!", - пише на блокноті С. Гординський.

„Так – відписую йому, – але зате легенько п'ється".

„ОК!", – накреслив і подав мені руку.

По якомусь часі С. Гординський повернувся з Европи до свого містечка Верона в штаті Ню-Джерзі, де на нього чекала його книжка як лялечка. Прийшов до друкарні подякувати, а я йому тут же – відбитки двох друкарських форм, на яких я був знайшов три не ті літери. Згорнув він папір під паху, написав на карточці „прийду завтра" і попрощався.

На другий день приніс пляшку коньяку „Курвуазьє Х(екстра) О(лд) Імпіріял". Відкрили трунок, і весь друкарський персонал випив по чарчині, а Святославові Гординському заспівали „Многая літа" та поздоровили з чудовою книжкою...

Роман Ференцевич
Александрія, Вірджінія

Вітаю мудре рішення Вченої ради

Я довідалася про ухвалу Вченої ради Львівського національного університету ім. Івана Франка від 25 травня, у якій сказано:

„Обговоривши проєкт закону України „Про вищу освіту" (нова редакція), оприлюднений на сайті Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Вчена рада відзначає, що у тексті законопроєкту не зафіксовано конституційної норми про українську мову, як мову викладання у вищих навчальних закладах (відповідно до 10 ст. Конституції України); не відображено основоположних норм автономії вищих навчальних закладів, ґарантованих принципами Болонської декларації, до яких Україна приєдналась у 2005 році; знівельовано суспільно значущі та схвалені громадськістю умови вступу до вищих навчальних закладів включно за результатами зовнішнього незалежного оцінювання.

Зважаючи на це, Вчена рада одноголосно ухвалила не підтримати запропонованого Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України проєкту закону України „Про вищу освіту", що ні концептуально, ні за своїми засадничими положеннями не відповідає потребам розвитку національної вищої школи України та її інтеґрації в европейський освітньо-науковий простір.

Ухвалено звернутися до вищих навчальних закладів, студентських і громадських організацій з пропозицією створення незалежної комісії для підготування і всебічного обговорення концептуально нового проєкту закону України „Про вищу освіту", який відповідав би сучасним потребам національної освіти в Україні".

Я безмежно горда за мудре і виважене рішення Вченої ради моєї „альма матер". Університет продовжує славні традиції першости у всіх ключових починах.

Освіта є найважливішим досягненням людини. Політика міністра Дмитра Табачника без перебільшення злочинна, бо обкрадає підростаюче покоління України від цього скарбу різними шляхами – від впровадження непопулярних заходів (зокрема запровадженням численних оплат за навчання), до спонукання студентства на численні страйки та віча. Тому я з піднесенням схвалюю обґрунтовану ухвалу щодо обговорення проєкту закону України „Про вищу освіту".

Фундація „Українська наука і освіта" – благодійна організація США, до якої я належу, понад 10 років співпрацює з освітянськими і науковими закладами України, зокрема у Львові.

Оксана Мазяр,
Філіпсбурґ, Ню-Джерзі

Цікаві роздуми і корисні поради читачів тижневика

Постійні дописувачі до „Свободи" не забувають про тижневик і останнім часом надіслали так багато статтей, що обсяг часопису не дозволяє їх своєчасно оприлюднити, а через півроку ці матеріяли можуть втратити актуальність.

Три листи написав **Юрій Кравчук** з Вільмінґтону, Делавер. У двох з них він обстоює територіяльну цілісність України за етнічною ознакою і нагадує, що Кубань і Білгородщина заселені переважно українським етносом, а у третьому листі радить не продавати українську пшеницю за кордон, а молоти з неї борошно на своїй землі. Також не варто, на його думку, продавати сталь, з якої можна на місці виробляти різні корисні речі.

Три цікаві статті надіслав **Ярослав Стех** з Торонто. У одній з них він розповідає про життя і діяльність визначного географа академіка Степан Рудницького з нагоди 135-річчя його народження і 75-річчя відходу. Автор статті теж нагадує, що ряд етнічних земель України опинилися в межах інших держав, зокрема така доля спіткала Кубань, Ставропілля, Чорноморщину, Східню Слобожанщину, Стародубщину, Берестейщину, Гомельщину, Підляшшя, Холмщину, Надсяння, Лемківщину, Мараморщину, Придністров'я, частину Буковини. Інші статті Я. Стеха присвячені 20-річчю дніпропетровського часопису „Бористен" і 70-річчю страти історика і громадского діяча Романа Зубика, якого розстріляли 24 червня 1941 року у львівській в'язниці.

Дві статті написав **Володимир Єфимов** з Дніпропетровська. Перша з них „Навіщо ми живемо і лікуємося?" – це огляд 19-го тому „Лікарського збірника", виданого цього року в Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові. Автор статті вважає доцільнішим збереження здоров'я, а не лікування відхилень, тобто попередження хвороб і збільшення тривалости життя.

Друга стаття В. Єфимова – це нотатки з подорожі до Греції, які охоплюють різні проблеми життя цієї країни.

Іван Буртик з Кліфтону, Ню-Джерзі, повідомив про появу у видавництві „Смолоскип" книги д-ра Віталія Карпенка „Уроки пройдених доріг", презентація якої відбулася у видавництві 4 березня. До книги увійшло 200 публістичних статтей з життя України. Книгу можа замовити за 35 дол. (з пересиланням за 45 дол.) у І. Буртика, звернувшись на тел.: (973) 779-4063.

Новій книжці присвятив статтю **Іван Пасемко** з Киева. Він розповів про книжку Наталі Наріжної „Дитячими очима", яку підготував до друку в Чехії академік Микола Мушинка. Н. Наріжна народилася в Кобеляках на Полтавщині, жила в Чехії. Її спомини присвячені багатьом подіям з життя закордонних українців.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени Українського Народного Союзу

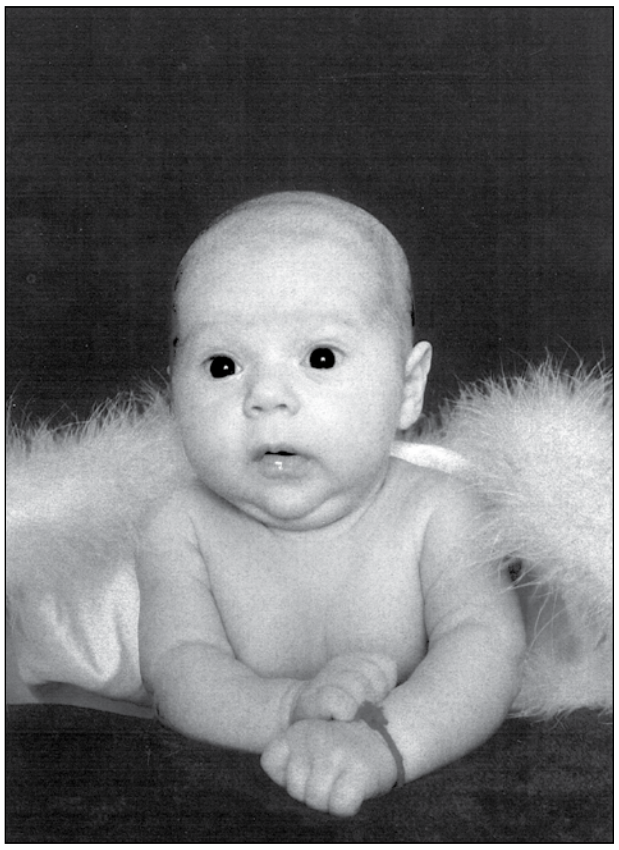

Софійка Брух, доня Оксани та Андрія Брухів з Сідер-Нолсу, Ню-Джерзі, нова членка 269-го Відділу УНСоюзу. Маленьку Софійку забезпечили Марія та Зенон Храпки.

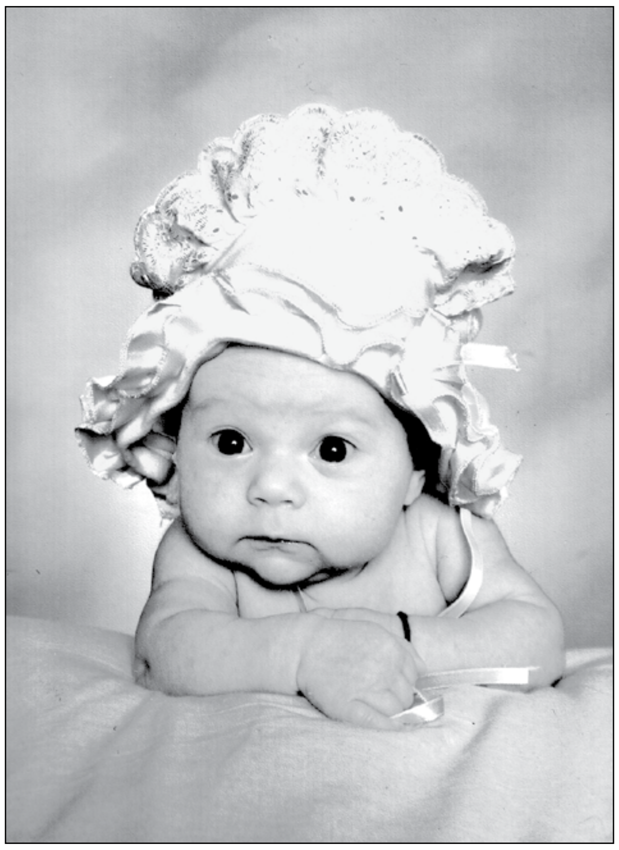

Софійка Брух, доня Оксани та Андрія Брухів з Сідер-Нолсу, Ню-Джерзі, нова членка 269-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуня Галина і дідуньо Роман Брухи.

Максим Коген, син Ірини Наугольник-Коген і Адама Когена з Ню-Йорку, – новий член 234-го Відділу УНСоюзу. Свого сина забезпечили батьки Ірина та Адам Когени.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

У Чикаґо відбулося Свято героїв

Ігор Худик,
голова „Помаранчевої хвилі"

ЧИКАҐО. – 12 червня в залі Української школи св. Миколая відбулося Свято героїв, організоване Українською громадською організацією „Помаранчева хвиля".

На початку свята, після урочистого апелю і виступу о. Володимира Гудзана, святкова заля об'єдналася в спільній молитві за душі всіх полеглих героїв України.

Прозвучали щирі привітання від Генерального консула України в Чикаґо Костянтина Кудрика та членкині Організації оборони чотирьох свобод України Марії Васько. Вона розповіла зворушливу історію двох вояків Української Повстанської армії, які загинули саме на „Зелені свята".

Україна потребує зараз якнайбільше відданих захисників і носіїв правди – чесних і правдивих журналістів. Тому заля оплесками зустріла Мирославу Ґонґадзе – журналістку, телеведучу „Голосу Америки", вдову Героя України Георгія Гонґадзе.

М. Ґонґадзе у своїй доповіді зробила глибоку аналізу ситуа-

(Закінчення на стор. 11)

Під час свята в залі Української школи св. Миколая.
Фото: Людмила Худик

На сцені – Віктор Морозов.
Фото: Ігор Худик

Головний доповідач Мирослава Ґонґадзе. Фото: Ігор Худик

Пластуни відзначили Свято весни

ГАРТСДЕЙЛ, Ню-Йорк

50 новаків і новачок з станиці в Ню-Йорку та пластової групи в Йонкерсі, Ню-Йорк, взяли участь у традиційному Святі весни, яке відбулося 5 червня в стейтовому парку в Гартсдейлі, Ню-Йорк. Комендантом свята був Марко Павлічко, а бунчужним – Максим Магун. На відкритті свята був присутній о. Роберт Маркович, який відправив Службу Божу.

Впродовж дня новацтво під проводом Діяни Шмериковської, Матея Літепла і Романа Юзенева змагалося у спорті і тереновій грі, яка включала гру Кіма, в'язання вузлів, вигадування нових вмілостей.

Вогник був присвячений 100-літтю Пласту, святкування якого почнеться у серпні Міжкрайовою Пластовою зустріччю на пластовій оселі „Вовча тропа" в Іст- Четгемі, Ню-Йорк. На завершення святкувань 100-ліття Пласту відбудеться Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч в Україні в серпні 2012 року.

Під час вогнику згадано визначних пластунів у США, а при кінці Іван Макар провів інценізацію казки „Рукавичка" з участю новаків і новачок.

На закритті свята новачки й новаки були іменовані на вищі пластові ступені та одержали відзначки здобутих вмілостей „Грайжучок", „Мандрівник по Україні", „Дослідник погоди", „Кореспондент" та інші. Свято закінчилося традиційним пластовим „Добраніч" та „Іскрою".

Роман Юзенів

ЕДМОНТОН

У Пласті віддавна існує традиція переходу на літні табори під час Свята весни, що також називається Святом Юрія – патрона не тільки Пласту, але й скавтського руху взагалі. Цього року свято мало відбутися 4 червня у міському парку Рандл, але через негоду святкування було перенесено до домівки Пласту.

У святковій частині відбулися різні ритуали переходу й відзначень. Христину Петрівську, Романа і Руслана Франкових прийнято повноправними членами Уладу пластових новаків (для дітей віком від 6 до 11 з половиною років).

Подолавши другий етап („пробу"), здобули звання пластуна-розвідувача Марта Вовк, Міла Дацько, Стефанія Костюк, Ніна Кравець, Марко Пекар, Максим Прийма, Наталя Пришляк, Наталя Радьо, Туся Радьо й Таміла Скрябін.

Найвищі ступені „скоб" або „вірлиця" за схваленням Крайової пластової старшини одержали Степан Мартинків, Юстина Мельник, Юліян Тетеренко і Николя Шиманівка.

На Святі весни було вручено четверте юнацьке відзначення М. Дацько і Степанові Мартинкову. За виховницьку працю з новаками старшопластунське відзначення одержала Оксана Дацько, а сеньйорам Володимиру Горбаєві і Дарії Градюк-Горбай вручено грамоти подяки від станиці за довголітню працю новацькими і юнацькими виховниками.

У збірковій залі дещо символічну ватру провадили юнаки Матей Горбай і Адріян Зміївський, які для ватри підготували збірничок пісень.

Андрій Горняткевич

Учасники Свята весни у Гартсдейлі, Ню-Йорк. Фото: Діяна Шмериковська

У Чикаґо...

(Закінчення зі стор. 10)

ції з свободою слова в Україні за останні 20 років. Становлення її як журналіста тісно переплелося з розвитком свободи слова в Україні, та залишило невимовно глибоку рану в особистому житті.

Після доповіді М. Ґонґадзе на сцену вийшли вихованці школи „Барвінок“, які розпочали цим мистецьку частину свята. Петрик Партика і Настя Бакун, впевнено почуваючи себе за фортепіяном, виконали твори Клода Дебюсі і Антоніо Діябелі. В кінці Н. Бакун заспівала „Пісню про родину“.

На сцену вийшла Леоніда Митничук – режисер поетичного театру „Істина“. Майстерно було виконано публіцистично-поетичний монтаж „Героям слова“ за матеріялами статтей Віктора Рибаченка, М. Ґонґадзе, Сергія Лещенка, поезій Ольги Царицанської, Леоніда Талалая та Василя Стуса.

Л. Митничук запросила на сцену першого голову організації „Помаранчева хвиля“ Ярослава Загайського, який представив свого давнього товариша Віктора Морозова – композитора, музиканта, співака і талановитого перекладача, живу леґенду Львова. Багато хто виріс на піснях В. Морозова. Дух Львова, „Арніки“, театру „Не журись“ витав у залі школи св. Миколая. Присутніх схвилювало майстерне виконання стрілецьких і повстанських пісень.

В. Морозов в студентські роки був виключений з університету за поширення самвидаву – альманаху „Скриня“. Його творчість справила великий вплив на становлення відомих гуртів „Плач Єремії“ та „Мертвий півень“.

Проведенню Свята героїв допомогли о. Володимир Кушнір, о. Михайло Мельник і о. В. Гудзану, голова Відділу Українського Конґресового Комітету Америки в штаті Ілиной Олесь Стрільчук, батьки і наставники вихованців школи „Барвінок“, зокрема Люба Яковенко, українсько- американські ветерани Петро Бенцако і Роман Островський, ряд громадських організацій та інші.

Учасники програми і вдячні гості. Фото: Марія Климчак

27-30 травня...

(Закінчення зі стор. 1)

М. Заяць офіційно відкрила конвенцію молоточком, який подарувала їй мама з нагоди обрання головою СУА.

Однохвилинною мовчанкою присутні вшанували пам’ять жертв Чорнобильської трагедії, 25-та річниця якої припала на цей рік.

Голова верифікаційної комісії Уляна Кобзар подала звіт – в залі присутні 86 делеґаток, 63 членки СУА, 31 членка Ґоловної управи і 15 гостей.

До почесної президії були запрошені І. Куровицька, М. Шкамбара, Лариса Дармохвал – голова Болехівського відділу Союзу українок України Івано-Франківської области, д-р Оксана Ксенос – парляментарист СУА, М. Ґонґадзе, Марта Коломиєць – представник Української Католицької Освітньої Фундації. До ділової президії увійшли Ліда Білоус – голова, Дарія Лисий – перша заступниця голови, Марія Томоруґ – друга заступниця голови, Оксана Кузишин і Софія Шілдс – секретарі.

Після виборів робочих комісій конвенції було надано слово М. Заяць, яка розповіла, що за останні три роки до СУА увійшли 185 нових членок.

Позитивні зміни торкнулися журналу „Наше життя“, його зовнішнього вигляду, змісту, популярности і фінансової стабільности. Книжка „A Candle in Remembrance“ – англійський переклад книги „Свіча пам’яті“ проф. Валентини Борисенко була видана завдяки щедрості союзянки Марти Пеленської і вислана до 50 бібліотек відомих університетів США.

Відновлено, розширено і усучаснено веб-сайт СУА. Адміністрація СУА повністю перейшла на комп’ютеризацію праці.

М. Заяць ознайомила присутніх з новими проєктами суспільної опіки і освітньої референтури – з проєктом допомоги опіковому відділенню обласної лікарні Львова з щедрого спадку почесної членки СУА і СФУЖО Марусі Бек, вивченням можливости створення дарчого фонду СУА при Українському Католицькому Університеті у Львові з метою підготування жінок-провідників для України.

М. Коломиєць подала інформацію про Українську Католицьку Освітню Фундацію, яка підтримує УКУ. Було заслухано звіт скарбника Надії Цвях та звіт Контрольної комісії.

Голова Номінаційної комісії Зоряна Мішталь від імені комісії подякувала Головній управі за невтомну працю упродовж трьох років і побажала новій управі високо і гордо нести ім’я союзянки, бути невтомними сіячами правди про Україну, її історію, культуру, мистецтво, народні звичаї та обряди.

Відбулися вибори Головної управи, до якої увійшли М. Заяць – голова СУА, У. Зінич – перша заступниця голови, Анна Мацілинська, – друга заступниця голови з організаційних справ, Софія Геврик – третя заступниця голови з справ культури, Л. Білоус – четверта заступниця голови з справ зв’язків, Дарія Дроздовська – кореспонденційна секретарка, Ольга Кузишин – пресова секретарка, Надія Цвях – скарбник, Рома Шуган – фінансова секретарка, Віра Кушнір і Марія Андрійович – вільні членки.

Софія Шілдс вітає голову Союзу Українок Америки Маріянну Заяць (зліва) традиційним хлібом-сіллю. Фото: Наталка Раковська

Обрані референтки: Ірена Рудик – суспільної опіки, Святослава Ґой-Стром – виховна, Роксоляна Місило – мистецько-музейна, Марія Полянська – стипендій, Ольга Дроздович – архівар, М. Пеленська – екології і здоров’я, Роксоляна Яримович – вільних членок, Зоряна Гафткович – веб-мастер.

До Контрольної комісії обрані Оксана Фаріон – голова, Рената Заяць і Ярослава Мулик – членки, Марія Томоруґ і Тетяна Рішко– заступниці членок.

Господарі конвенції підготували розважальну програму на кожен день під час полуденків і вечорами. Відбулися семінари окремих референтур СУА, вручення нагород. 72 союзянки отримали грамоти і відзнаки „За 50-літню працю в СУА”, понад 40 грамот отримали окремі округи та відділи за особливі почини. Крім того, були нагороджені грамотами вдячности окремі союзянки.

28 травня щирий привіт від союзянок України передала учасникам конвенції Л. Дармохвал.

Учасники конвенції мали змогу прослухати через електронний зв’язок доповідь професора Мирона Стахова, який очолює програму Фулбрайта в Києві, – „Чорнобиль: 25 років після аварії”.

Увечорі того ж дня відбувся бенкет з участю представників дипломатичного корпусу України в США, українсько-американських політичних, фінансових та громадських організацій. Ведуча Ксеня Раковська представила численних гостей.

До делеґаток конвенції та гостей звернулася О. Луків, яка сказала, що для Округи Ню-Джерзі є великою честю приймати найвищий форум СУА на своєму терені.

З вітаннями до учасників конвенції звернулися Василь Зварич від імені Посла України в США Олександра Моцика, Марта Кокольська – дорадник комісії при ООН від імені Постійного представника України до ООН Посла Юрія Сергеєва, консул Богдан Мовчан від імені Генерального консула України в Ню-Йорку Сергія Погорельцева, Стефан Качарай – президент Українського Народного Союзу і голова Ради директорів Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ Ню-Йорк, Богдан Гаргай – представник Українського Конґресового Комітету Америки, Марія Шкамбара – голова СФУЖО, Ігор Ляшок – другий віце-президент Ради директорів Української Американської Кредитової Спілки „Самопоміч” в Чикаґо, Михайло Козюпа – перший віце-президент УНСоюзу, Ігор Ґавдяк – голова Українсько-Американської Координаційної Ради, М. Коломиєць – представник Української Католицької Освітньої Фундації, Христина Балко – президент Української Національної Федеративної Кредитової Спілки в Ню-Йорку, Марія Шуст – директор Українського Музею в Ню-Йорку.

Настоятель Української католицької церкви св. Івана Хрестителя о. Роман Мірчук благословив прийняття молитвою.

Виголосила промову голова СУА М. Заяць. Під час бенкету відбулося вручення найвищої нагороди СУА – звання Почесної членки СУА М. Шкамбарі , Ірені Гладкій – довголітній членці 108-го Відділу СУА, Ромі Дигдало – голові 76-го Відділу СУА, М. Полянській – референтці Стипендійної акції СУА, Христині Хомин-Іжак – колишній довголітній голові Окружної управи Філядельфії, Р. Шуган – фінансовій референтці СУА.

На бенкеті було вручено нагороду Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих в галузі суспільних наук проф. Сергієві Плохому за оригінальну розвідку про Ялтинську конференцію 1945 року.

Також були вручені нагороди СУА молодим жінкам за професійні досягнення і активну участь в громадському житті, які отримали Оксана Буняк, Марія Дубас, Тетяна Козюпа, Олена Паливода, Чаріта Петріна.

М. Заяць вручила грамоту-подяку за постійну підтримку СУА С. Качараєві в імені „Самопомочі“ Ню-Йорку. О. Луків вручила грамоту-подяку другому віце-президентові „Самопомічі“ в Чикаґо Ігореві Ляшкові.

На завершення конвенції Таля Лісовська, голова 85-го Відділу СУА в Чикаґо, поділилася досвідом, бо їх відділ приєднав 20 нових членок.

Під час семінарів референтур були прийняті резолюції, які були підсумовані Резолюційною комісією і схвалені всіма делеґатками конвенції.

Вечір Лесі Українки провів 8-ий Відділ СУА в Клівленді

КЛІВЛЕНД. – Творчий вечір Лесі Українки, організований і проведений членкинями 8-го Відділу Союзу Українок Америки (СУА), відбувся 7 травня у парафіяльній залі церкви св. Трійці. 8-ий відділ СУА бере участь у відновленні Українського культурного парку, що є частиною парку Рокефелера, та в реставрації пам'ятника Лесі Українці.

В Українському парку встановлені пам'ятники Іванові Франкові, Володимирові Великому, Тарасові Шевченкові з колекції робіт українського скульптора Олександра Архипенка.

Пам'ятник Лесі Українці було виготовлено з бронзи і встановлено у центральній частині парку у 1961 році скульптуром Михайлом Черешньовським. Проте час спричинив руйнування його фундаменту. Пам'ятник потребує негайної реставрації.

Крім того, заплановано провести величаве свято на території Українського культурного парку у серпні цього року, коли українська громада представлятиме свою культуру та традиції , як це роблять інші народи. Адже у парку Рокефелера є 28 національних парків народів світу.

Голова відділу Дозя Сиґіда-Крíслата та ще 14 жінок збирають фонди на відновлення парку та реставрацію монументу. Цій меті був присвячений і бенкет-бенефіс Лесі Українки.

Вечір відкрила Д. Сиґіда-Крíслата, яка розповіла про видатну українську поетесу Лесю Українку. Культурну програму вела Маруся Квіт-Флин, яка біографічні дані з життя поетеси українською та англійською мовами.

Марія Іванків показала фотографії про стан парку та скульптури Лесі Українки. Серед мистецьких виступів були деклямації Калини Кульчицької та Віри Іваницької. Бандуристки Ірена Завадівська та Соломія Стахів виконали пісні на слова Лесі Українки.

На вечорі виступив з вітанням президент Федерації Клівлендських культурних парків Поль Бурик.

Після цієї частини почався час вечері, і парох церкви св. Трійці о. Богдан Згоба привітав присутніх і для благословення їжі запросив Владику Івана Буру, який прочитав молитву. Чоловічий ансамбль під орудою Олега Махлая виконав гимн „Христос Воскрес".

Окрасою вечора був спів оперного соліста Стефана Шкафаровського, який виконав чудові українські пісні та арії з опер. Другим ориґінальним артистом з своєрідною манерою гри на бандурі та кобзі був Юліян Китастий. Він розповів про фолкльорну експедицію 1908 року, яка записувала старовинні думи та пісні кобзарів-сліпців. Спонзором була Леся Українка, вона відклала свою поїздку на лікування, а фонди віддала для експедиції.

На завершення С. Шкафаровський та Ю. Китастий подарували присутнім українську пісню „Взяв би я бандуру".

Присутні на вечорі своїми пожертвами підтримали проєкт реставрації пам'ятника Лесі Українки та впорядкування культурного парку.

Віра Іваницька

Бандурист Юліян Китастий.

Співає Стефан Шкафаровський, акомпанує Дозя Сиґіда-Крíслата.

Чоловічий ансамбль під орудою Олега Махлая. Фото: Веслі Каня

Зустріч з Послом д-ром Ю. Щербаком

Учасники зустрічі (зліва): Орися Гевка, Яра Снилик, Христя Сеник, Оксана Ворох, д-р Юрій Щербак, Тоня Катрук, Леся Хмелько, Уляна Мазуркевич.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Комітет оборони національних і людських прав України та філядельфійська громада на відзначення трагічного 25-річчя катастрофи в Чорнобилі 1 травня запросили Посла д-ра Юрія Щербака, який виголосив доповідь в Українському освітньо-культурному центрі. Голова комітету Уляна Мазуркевич привітала шановного гостя, який саме вернувся з конференції у Чикаґо, присвяченій Чорнобилеві.

Ю. Щербак навів деякі паралелі між Чорнобилем і нещодавнім вибухом на атомній електростанції в Японії, повідомив, що його організація „Зелений світ" провела „Чорнобильський Нюрнберг", де були оскаржені і осуджені всі тогочасні совєтські чиновники, включно з тодішнім Президентом СРСР Михайлом Горбачовим.

Посол Ю. Щербак також говорив про велику корупцію, пов'язану з очищенням Чорнобильської атомної електростанції. Він повідомив, що великі суми грошей для Чорнобиля не доходять до свого призначення.

Уляна Мазуркевич

Президент СКУ Євген Чолій відвідав українців у Віндзорі

ВІНДЗОР, Онтаріо. – 12 червня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій відвідав українську громаду Віндзору, Онтаріо, де представив працю СКУ та ближче ознайомився з діяльністю місцевого відділу Конґресу Українців Канади (КУК).

Під час перебування у Віндзорі Є. Чолій взяв участь у Службі Божій в Українській католицькій церкві свв. Володимира і Ольги, по завершенні якої ознайомив українську громаду з діяльністю СКУ протягом останнього року.

У своєму виступі він наголосив на розширенні співпраці СКУ з високими міжнародними інституціями та урядами країн проживання української діяспори, зокрема в захисті основних прав і свобод українців діяспори та України. Після зустрічі голова Віндзорського відділу КУК Петро Мицак передав пожертву на діяльність СКУ.

Є. Чолій біля пам'ятника жертвам Голодомору 1932-1933 років вшанував пам'ять померлих. Він також побував на соборній Панахиді з нагоди відзначення Свята героїв і героїнь на цвинтарі біля пам'ятника свв. Володимира і Ольги, де виголосив промову.

СКУ

Євген Чолій (зліва) і Петро Мицак у Віндзорі, Онтаріо, біля пам'ятника жертвам Голодомору 1932-1933 років в Україні.

Відзначено 70-ліття Українського Конґресового Комітету Америки

Під час святкувань на кораблі в Нью-Йорку (зліва): Аскольд Лозинський, Андрій Клецун, Роксоляна Лозинська, Сергій Погорельцев, Іванка Заяць, Адріян Длябога, Владика Павло Хомницький, Тамара Олексій, Андрій Добрянський.

Фото: Степан Слуцький

НЮ-ЙОРК. – 24 травня 2010 року виповнилося 70 років з часу заснування найбільш представницької і найвпливовішої організації українців Америки — Українського Конґресового Комітету Америки (УККА). Почавши з Вашінґтону, святкування відбулися практично в усіх громадах, де діють відділи цієї організації. Її привітав також і тодішній губернатор штату Ню-Йорк Дейвид Патерсон. У свою чергу, посадник Ню-Йорку Майкл Блумберґ оголосив 24 травня 2010 року Днем УККА в Ню-Йорку, а конґресмен Деніс Кусініч виступив у Палаті Представників з закликом вшанувати 70-ту річницю УККА.

Всеамериканські ювілейні святкування завершились в травні цього року в Ню-Йорку. Відійшовши від традицій, місцевий відділ УККА відзначив цей ювілей в особливий спосіб – на прогулянковому кораблі „Jewel".

За п'ять годин, протягом яких 21 травня тривало святкування, корабель проплив водами Іст-рівер та Верхньої Ню-йоркської затоки, даючи можливість оглянути береги Манґетену, Бруклину, Лонґ-Айленд-Сіти, Джерзі-Сіти і, звичайно, всесвітньо відому статую Свободи. Прикріплений до носа корабля жовто-блакитний прапор гордо розвівався на тлі мостів та хмаросягів.

Відзначення відкрила голова Відділу УККА в Ню-Йорку Іванка Заяць. Слово для проведення спільної молитви було надано Владиці Стемфордської Єпархії Павлові Хомницькому. Оскільки відзначення припало на великодній час, то молитву „Отче Наш" було змінено на спів „Христос Воскрес!". В цьому Владиці допомагав потужний спів Ярка Добрянського та його брата Андрія – заступника голови місцевого відділу УККА.

Опісля І. Заяць представила ведучого свята — Адріяна Длябогу, а він, у свою чергу, присутніх шановних гостей, серед них – Генерального консула України в Ню-Йорку Сергія Погорельцева, довголітню активну членкиню Спілки Українсько Молоді Америки Ґеню Благу, голову Ради директорів Української Національної Федеральної Кредитової Спілки Володимира Дробенка, представника Союзу Українців-католиків Америки Квітку Семанишин, представника Світової Конференції Українських Державницьких Організацій Богдана Гаргая, голову Організації Оборони Лемківщини Зенона Гальковича, заступника голови Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) Степана Качурака, представника харитативної організації „Gift of Life" Марту Кокольську, заступника голови відділу УККА у Філядельфії Євгена Луцева, представника Спілки Української Молоді Америки Славка Мельника, голову відділу УККА в Йонкерсі Ярослава Кіцюка, голову Ню-Йоркського відділу Об'єднання жінок ОЧСУ Наталку Качурак, голову Бруклинської української групи Маю Лев, гостей з України – Світлану Вербову та Юрія Цвіркуна.

Хвилиною мовчання пом'януто пам'ять членів УККА, котрі минулого року відійшли у вічність.

З вітанням виступив С. Погорельцев. Він згадав тих самовідданих людей, які доклали великих зусиль задля створення цієї потужної організації та для її розвитку. С. Погорельцев підкреслив, що діяльність УККА добре відома в Україні і що її зусилля мали велике значення для відродження незалежности Української держави.

До слова було запрошено голову Конференції Українських Державницьких Організацій д-ра Аскольда Лозинського – колишнього багаторічного голову УККА, який акцентував увагу на важливості діяльности УККА в США, вказавши, що, попри декларовану прихильність демократичним нормам, у випадку України урядові США постійно доводилося про це нагадувати. УККА було і є тією інституцією, яка в різні леґальні способи намагалася і намагається впливати на уряд США, щоб обстоювати проголошені загальнолюдські права і свободи українців і державну незалежність та інтереси України.

Словами „Україна є, УККА є, і він мусить працювати, щоб Україну зрозуміли в Америці так, як їй належиться, – що це велика нація, велика держава" А. Лозинський завершив свій глибокий і водночас емоційний виступ.

Відтак виступила президент УККА Тамара Олексій. Вона окреслила основні віхи становлення УККА та його найбільші здобутки протягом семи десятиліть. Так, у 1948 році був прийнятий закон, який дозволив понад 110 тис. українцям в'їхати до Америки. УККА активно працював над створенням українських радіопрограм на хвилях „Голосу Америки" та Радіо „Свобода". успішно лобіював закон у Палаті Представників і в Сенаті, що дозволив збудувати у Вашінґтоні пам'ятник Тарасові Шевченкові. Цей пам'ятник у 1964 році відкрив екс-Президент США Двайт Айзенгавер.

Протягом довгих років совєтської влади в Україні УККА незмінно виступав в обороні людських прав і свобід українців, зокрема українських дисидентів; сприяв прийняттю резолюції Тижня поневолених націй. Після відновлення незалежности України УККА невпинно працював для зміцнення української державности, заохочення вільних ринкових реформ, утвердження вільного демократичного суспільства. Зокрема УККА сприяв прийняттю „Акту на підтримку України", що дало можливість надання Україні тривалої американської допомоги.

УККА також виступив ініціятором формування Конґресового Українського Кокусу. Завдяки його старанням Конґрес США ухвалив рішення про виділення федеральної землі у Вашінґтоні на спорудження пам'ятника жертвам Голодомору в Україні 1932-1933 років.

Під кінець святкування був висвітлений фільм „УККА: історія в прозірках", підготовлений Роксоляною Лозинською сюжет був насичений, динамічний, хронологічно продуманий.

Насамкінець М. Кокольська закликала присутніх заспівати пісню „За Україну, за її волю" та „Многая літа" для Українського Конґресового Комітету Америки.

Гаслами „Слава Україні! Героям слава!" завершено відзначення.

Степан Слуцький

SUMMER CAMPS AT SOYUZIVKA!

Tennis Camp

Session: 6/26-7/7
$735 UNA member
$785 non UNA member
Kicks off the summer with 12 days of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls ages 10-18. Attendance will be limited to 45 students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. **Under the direction of George Sawchak.**

Roma Pryma Bohachevsky
Ukrainian Dance Academy Workshop

Session July 3-16
Fee $950 UNA member
$1,000 non UNA member
A vigorous 2-week dance training for more intermediate and advanced dancers ages 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage at our Cultural Festival Weekend.
Additional information http://www.syzokryli.com.

Tabir Ptashat

Session 1: 6/26-7/2
Session 2: 7/3-7/9
Ukrainian Plast Tabir for children ages 4-6 accompanied by their parents.
To register your child, please watch for registration forms appearing in the Svoboda and The Ukrainian Weekly in March and April, or for further information, please contact **Neonila Sochan at (973) 984-7456.**

Discovery Camp

7/17-7/23
$425 UNA member
$475 non UNA member
Calling all nature lovers for this sleepover program filled with outdoor crafts, hiking, swimming, organized sports & games, bonfires, songs and much more. Room, board, 24-hour supervision and a lifetime of memories are included! **Ages 8-15**

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: 7/17-7/22 • Session 2: 7/24-29
$225 per child staying on premises
$275 per child staying off premises
A returning favorite, in the form of a day camp. Children ages 4-8 will be exposed to Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language as well as new, lasting friendships with other children of Ukrainian heritage. Price includes kid's lunch and t-shirt, and unless noted, is based on in-house occupancy of parent/guardian.

Chornomorska Sitch Sports School

Session 1: 7/24-7/30 • Session 2: 7/31-8/6
Weekly rate overnight stay $425
Daily commuter for the week $225
42nd Annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association "Chornomorska Sitch", for children ages 6-17. This camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. **Please contact Marika Bokalo at (908) 851–0617, or email sportsschool@chornomorskasitch.org, for application and additional information.**

Roma Pryma Bohachevsky
Ukrainian Dance Camp

Session 1: 7/24-8/6 • Session 2: 8/7-8/20
$1,050 UNA member
$1,100 non UNA member
Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for ages 8-16, and offers expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Each camp ends with a grand recital.
Attendance will be limited to 60 students

Soyuzivka *for all seasons*

UNA Estate Soyuzivka • PO Box 529 • Kerhonkson, NY 12446

For applications or additional information please contact Soyuzivka at 845-626-5641 or check our website at www.soyuzivka.com

ПОСТАТІ

Україна ще не дізналася про мистця, педагога, вченого Петра Холодного

7 червня 1930 року пішов з життя український державний і громадський діяч, педагог, художник, учений Петро Холодний (1876-1930). Він народився в старовинному місті Переяславі у відомій родині Холодних, яка дала світові Миколу Холодного (1882-1953) – вченого-ботаніка, фізіолога, мікробіолога і еколога, члена Академії наук Української РСР (на його честь названо Інститут ботаніки Національної Академії Наук України) і Григорія Холодного (1886-1938) – вченого-філолога, директора Інституту української наукової мови Всеукраїнської Академії наук (розстріляного в 1938 році).

Дружина племінника Петра Холодного – знана кіноакторка Віра Холодна (1893-1919), донька П. Холодного – скульптор Марія Холодна (1903-1989), його син – художник в США Петро Холодний (молодший) (1902-1991), невістка – Наталія Лівицька-Холодна (1902-2005), українська поетеса за кордоном.

П. Холодний прожив коротке, але яскраве життя, гідне патріота-інтеліґента. Йому судилося пройти крізь випробування війни, революції та еміґрації, відчути радість успіхів і біль поразок.

П. Холодний був особисто знайомий і працював із Володимиром Вернадським, Михайлом Грушевським, Павлом Скоропадським, Володимиром Винниченком, Симоном Петлюрою, підтримував тісні зв'язки з усіма відомими діячами культури, освіти і науки України 1910-1930-их років і за свої 54 роки досягнув надзвичайно багато. На жаль, його ім'я і заслуги, що зовсім не випадкове для нашої історії, невідомі не лише в Україні, але й за її межами.

Напередодні революції 1917 року П. Холодний уже користувався заслуженим авторитетом у колах національно-свідомої інтеліґенції, встиг досягнути значних успіхів у галузях освіти, науки і мистецтва. Один з найкращих випускників Київського університету св. Володимира, він зробив успішну кар'єру вченого-хеміка.

Працюючи на посаді професора Київського політехнічного інституту, займаючись дослідженнями срібла, здійснив серйозні наукові відкриття. Зокрема в 1920-ті і наступні роки Німеччина добувала колоїдне срібло, дякуючи винаходам саме П. Холодного. Надзвичайно цікавим є той факт, що за часів Першої світової війни йому вдалося створити варіянт одного з найдосконаліших протигазів в усій Европі.

Характеризуючи педагогічну працю П. Холодного, варто зазначити, що саме він був засновником і першим директором торговельної школи в Києві, активним діячем місцевої „Просвіти".

У той час з'явилося ще одне захоплення, яке для нього стало „справою цілого життя" – малювання. Так вже сталося, що, малюючи з дитинства, досягнувши вершини образотворчого мистецтва, він не мав жодної спеціяльної освіти, крім вечірньої художньої школи Миколи Мурашка. Вже до 1917 року його творчість характеризувалася мистецтвознавцями як достатньо показова в мистецьких колах Києва.

Особливістю творчости молодого художника стало використання темперної техніки. Як справжній шедевр українського живопису визнається його картина „Казка про дівчину і паву" (1916), створена за мотивами популярної колядки. Твори П. Холодного експонувалися на багатьох художніх виставках в Києві і Полтаві. Серед картин художника переважали пейзажі, також багато було й портретів.

З весни 1917 року П. Холодний активно приступив до реформи системи освіти. Його посадовий список того часу досить солідний: директор Першої української гімназії Києва, заступник голови Товариства шкільної освіти України, член бюро Всеукраїнської учительської спілки, ініціятор Всеукраїнських педагогічних з'їздів, форумів мистецтва. Він – член Української Центральної Ради, незмінний заступник усіх міністрів народної освіти в урядах Центральної Ради, гетьманату П. Скоропадського, Директорії Української Народної Республіки (УНР), міністер народної освіти УНР.

П. Холодний стояв біля витоків відкриття Української Академії мистецтв (1917), Української педагогічної академії (1917), перших двох державних українських університетів в Києві та Кам'янці-Подільському (1918), Української Академії Наук (1918) та інших. Він був координатором й ініціятором створення головних програмних документів української національної системи освіти того часу – проєкту і статуту „Єдиної школи".

У зв'язку з наступом більшовицьких військ, в складі уряду УНР в листопаді 1920 року він вибув на еміґрацію до Польщі, в Тарнов, звідки переїхав на Львівщину.

За 10 років життя у Львові він зумів досягнути високого рівня майстерности і посів особливе місце в когорті видатних діячів не лише західнього реґіону, але й всієї України. На запрошення Митрополита Андрея Шептицького на початку 1922 року він реставрував чудотворну ікону Зарваницької Божої Матері.

Пізніше за його проєктом були встановлені прекрасні зразки вітражного мистецтва в одному з стародавніх львівських храмів – Успенській церкві, а також в Мразницькій церкві (неподалік сучасного курорту „Трускавець"). Він розписав церкву Львівської духовної семінарії, створив оригінальний іконостас цього храму, розмальовував церкви, писав ікони на території Львівщини.

З-під його пензля вийшли сотні робіт – пейзажі, портрети, ікони, ілюстрації книг, журналів. Його діяльність у складі Наукового Товариства ім. Шевченка також здійснювалася в контексті мистецтва. Саме П. Холодний був організатором і незмінним головою Гуртка діячів українського мистецтва, який об'єднував мистців усієї західньої України, організовував виставки робіт своїх членів.

П. Холодний жив скромно, був одиноким і дуже тужив за своєю сім'єю, яка залишилася в радянській Україні. Помер він влітку 1930 року у Варшаві, куди приїхав на лікування нирок. Там його й поховали на Вольському кладовищі (точне місце захоронення не встановлене).

У 1952 році, як „зразки буржуазного націоналістичного мистецтва", в Львівському музеї були спалені сотні творів, серед них – картина П. Холодного „Ой, у полі жито").

На довгі роки життя й творчість П. Холодного потрапили під офіційну заборону радянської ідеології. Разом з тим, картини майстра розійшлися по всьому світові. Його роботи зберігаються в музеях України, приватних колекціях в Росії, Італії, Польщі, США, Канаді. Проте біографія П. Холодного так і не отримала оформлення в форматі дисертаційних, монографічних досліджень.

Сподіваємося, що найближчим часом вітчизняна наука поповниться фундаментальними працями, які присвячені життю й творчості цієї людини – справжнього патріота-інтеліґента, головною метою якого було життя в ім'я України.

Петро Холодний. „Хрещення Руси". Ікона з іконостасу зруйнованої каплиці св. Духа у Львові.

Юрій Телячий,
проректор Хмельницької
гуманітарно-педагогічної академії

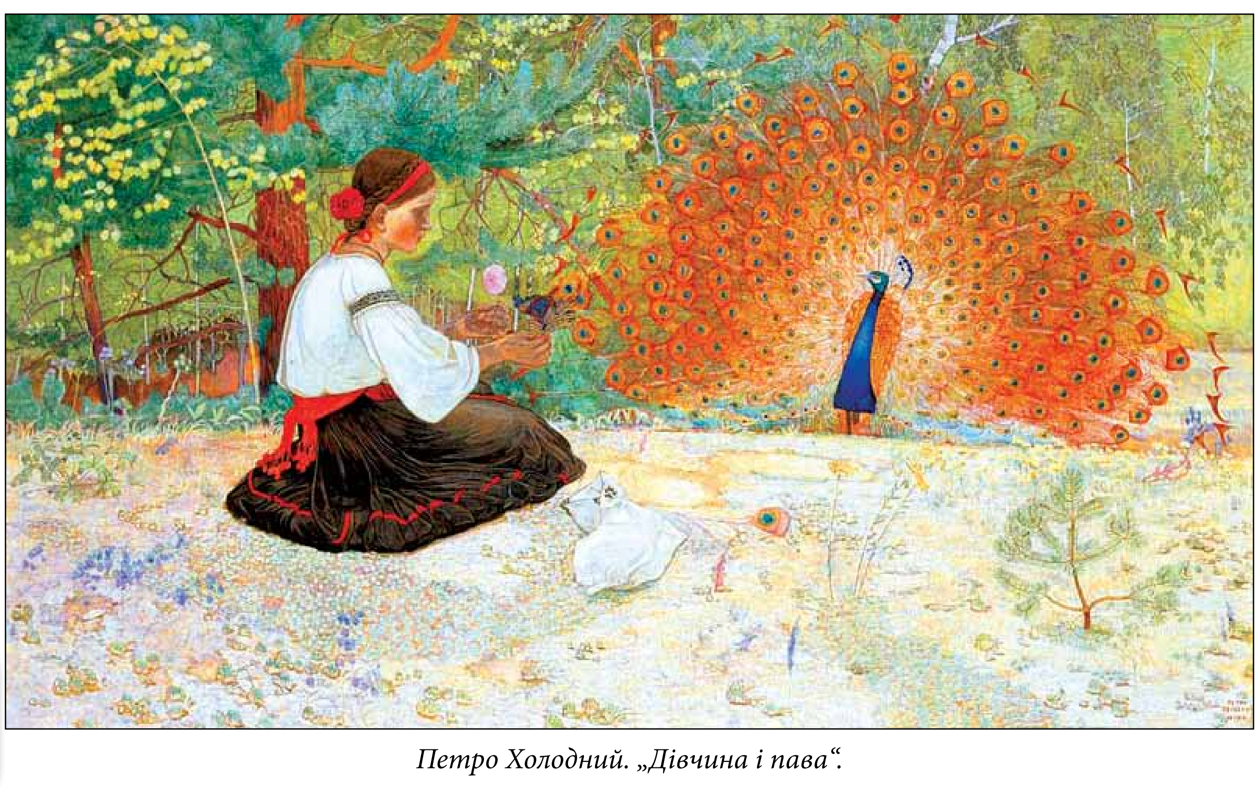

Петро Холодний. „Дівчина і пава".

В Еленвілі відбувся 52-ий злет Спілки Української Молоді Америки

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – 28-29 травня на оселю Спілки Української Молоді (СУМ) приїхали понад 400 сумівців з 14 відділів США та двох відділів Канади, щоб узяти участь у юнацькому 52-му злеті СУМ.

Цьогорічний злет пройшов під гаслом „Ми стали волі на сторожі!". Його темами були 20-та річниця Незалежности України, Слобожанщина, 150-річчя з дня смерти Тараса Шевченка.

Підготували та провели злет відділи в Ню-Йорку та Ґошені, Ню-Йорк. Юнацтво взяло участь у різних конкурсах: писали твори, деклямували вірші.

Також відбулися конкурси роїв у вигляді теренової гри, спортові змагання (біг, естафета, стрибки у довжину, кидання кулі та диску). Відбулися змагання осередкових команд з копаного м'яча та відбиванки.

Проведено конкурс мистецтва, в якому кожен осередок представив танець, пісню чи монтаж, присвячені темам злету.

Змагання під час юнацького злету – це змагання не окремо кожного сумівця, але цілих відділів, коли сумівці підтримують, допомагають та вболівають один за одного.

У кожному відділі панує дружба та співпраця.

Увечорі відбулася ватра. Представники всіх осередків виступили перед ватрою, тримаючи запалені свічки та промовляючи слова привіту і подяки злетові. Під час ватри сумівці співали пісні.

У неділю відбулися конкурси для наймолодших учасників злету – суменят, а інші учасники злету та гості прибули до каплиці, де Владика Павло Хомницький та Ігор Міджак, капелян СУМ в Америці, відслужили Літургію. Голова Крайової управи СУМ Андрій Бігун виступив з промовою.

Під час закриття злету було вручено нагороди всім, хто найкраще змагався.

Найкращими були серед молодшого юнацтва – Юрій Йосипів з осередку Стемфорду,0 Конектикат, серед старшого юнацтва– Олеся Рабосюк з Клівленду.

52-ий злет СУМ закінчився. Сумівці роз'їхалися до своїх осередків, готові до літніх таборів на оселях в Еленвілі, Барабу, „Хортиця", „Холодний Яр" та „Київ", які матимуть цьогорічне гасло: „Ми стали волі на сторожі!"

Оксана Бартків

Переможці 52-го Злету СУМ: перше місце – Відділ Клівленд, друге місце – Відділ Джерзі-Сити, третє місце – Відділ Філядельфія.

Учасники 52-го злету Спілки Української Молоді на Оселі СУМ в Еленвілі, Ню-Йорк. *Фото: Тарас Гнатишин*

Лекція в УВАН про Т. Бульбу-Боровця

НЮ-ЙОРК. – 15 травня в лекційній залі Української Вільної Академії Наук (УВАН)відбулася лекція професора історії Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка д-ра Володимира Сергійчука на тему „Тарас Бульба-Боровець: документи, статті, листи", пов'язана з виходом у світ однойменного збірника документів у Києві. Головним редактором цього збірника якраз і був д-р В. Сергійчук.

Відкриваючи програму, президент УВАН д-р Альберт Кіпа зазначив, що представляти доповідача присутнім немає потреби, оскільки він є частим гостем УВАН, реґулярно відвідує інші українські організації та університети США та Канади.

Д-р А. Кіпа пригадав слухачам назви останніх найважливіших монографій пера цього авторитетного історика, які вийшли друком у видавництвах України, зокрема і популярну книжку „Що дала Україна світові?" (Київ, 2008).

На початку доповіді д-р В. Сергійчук подякував керівництву УВАН за надану можливість виступити саме в середині травня цього року, коли минає 30-та річниця від дня смерти Т. Бульби-Боровця.

„Велика роля у гідному відзначенні цієї дати належить відомому правникові Мирославові Смородському – його батько був близьким другом Тараса Бульби-Боровця. А сьогодні, у сумний день смерти Тараса Бульби-Боровця, ми поклали квіти на його могилу в Бавнд-Бруці", – сказав д-р В. Сергійчук.

Далі він розповів про обставини життя Т. Бульби-Боровця, боротьбу очолюваної ним „Поліської Січі" у роки Другої світової війни проти німецьких та совєтських військ і про те, як це відображено в його новій книзі.

За іронією долі, Т. Бульбі-Боровцеві, організаторові тих перших збройних формувань на теренах Полісся, згодом довелося зазнати гіркоти поразки в усобиці з революційним крилом ОУН, яке перебрало цю крилату назву – Українська Повстанська Армія.

Далі д-р В. Сергійчук розповів, що у книжці залучено багато раніше невідомих, виявлених автором у совєтських таємних спецхранах та еміґраційних архівах документів, відтворено досьогодні найповні-

(Закінчення на стор. 26)

Іміґранти судять уряд США за помилку з „Зеленими картками"

ВАШІНҐТОН. — 21 червня судовий позов до Федерального суду у Вашінґтоні проти Державного департаменту внесено іміґрантами з понад 20 країн – у зв'язку з тим, що офіційні чинники невміло провели річну льотерію стосовно віз сталого проживання у США.

Повідомивши цього року понад 20 тис. чужинців, що вони виграли візи сталого проживання у США, званих „Зеленими картками", Державний департамент їх анулював – заявивши, що комп'ютер спричинив помилку.

Іміґранти, які леґально перебувають у США і роками чекали на отримання „Зелених карток", були гірко розчаровані згаданими повідомленнями.

Джулія Престон
(„Ню-Йорк Таймс")

25-26 червня в Еленвілі, Ню-Йорк – Лемківська ватра

А я є

Я вже нині думками
З вами –
Бачу над рідним Сяном
Ранок,
Знов молитва лунає
Краєм,
Сонце правди надію
Гріє
Наші рідні Карпати!
Тато
Плакав ночами
З нами,
Завжди хотів вертати,
Хату хотів збудувати,
Браму...
Тіло тата в чужині
Нині,
Лиш душа їх літає
Раєм
Чи душа їх весела?
Села
Рідного вже немає
А я є...

Наше село

Мені приснилося
село,
батьків садами вишиване,
рідне село над рідним Сяном –
нема його,
його спалили...
Не забуваю –
біль болить
і серце тужить за горами,
і в пам'яті – колишня драма,
вона болить,
болить, мов рана...
У сні все бачу,
як на яві –
рік сорок сьомий
і розпуку...
розповідаю своїм внукам.
серце кривавить,
тихо плачу...

Василь Шляхтич,
Зелена Ґура, Польща

Не вмирає той, хто живе у пам'яті живих

30 січня Степан Павлище (1941-1993) відзначив би 70-річчя свого народження. Але 24 вересня 1993 року йому довелося, на 52-му році життя, відлетіти за обрій. Пішов з життя ніби тихо, але його ім'я і розумно-вдумливий погляд залишився в моїй пам'яті. Він прийшов на світ у селі Затила Рава-Руського повіту.

Це невеличке українське село розташоване серед мальовничих лісів, в середині села є озерце і джерело криштально чистої води, яка з непам'ятних часів випливає з надрів землі і пливе потоком до річки Солокії.

В родині Михайла і Анни (з дому Путько) було чотири сини – Михайло, Юліян, Йосип і наймолодший Степан. Усіх їх в рамах акції „Вісла" 1947 року депортовано на понімецькі землі.

Родину оселили в Кшевську неподалік Ельбльонґа, де С. Павлище пішов до початкової школи, а закінчив її і середню школу в Ельблонґу, звідки дістався у Варшавський університет, на факультет української філології.

За високі оцінки в навчанні був скерований на дальші студії до Києва, де закінчив українську філологію в 1965 році у Київському державному університеті ім. Тараса Шевченка.

Студіюючи в Києві, С. Павлище співчував усім українським патріотам, а зокрема шістдесятникам, які терпіли переслідування від окупаційної влади.

При зустрічах ми говорили про трагедію, яка зависла над нашим народом. С. Павлище був людиною вразливою, болісно переживав національні невдачі.

До перших непокірних студентів з Польщі, які вчилися в університеті, належали Ірена Рейт, Ярослав Стех, Іван Темчина, Леонід Бучила.

Сміливі і справедливі осуди С. Павлища непокоїли радянські спецслужби, тому він в Києві перебував під наглядом.

С. Павлище належав до найбільш обдарованих і талановитих студентів того часу, був всебічно начитаний в українській літературі, досконало обізнаний в закордонній, особливо клясичній літературі та досконало володів історичними знаннями від ранніх віків України.

У складних політичних умовах С. Павлище не втрачав віри і доводив, що настане воскресіння пригніченої нації, але для того воскресіння і його закріплення треба жертвенно працювати.

Цикл його статтей, нарисів, рецензій – наскрізь біографічний матеріял, в якому помітний унікальний хист майбутнього юриста. У книжці новель „Дім без ілюзій" він помістив цінні психологічні спостереження, бо мав гострий і проникливий розум, бездоганний смак літературознавця і неабиякий талат в спостеріганні людських характерів й доль.

На жаль, ще до його повернення з Києва Уряд безпеки (УБ) Польщі продовжував боротьбу з „українським буржуазним націоналізмом". В Ельблонґу таку діяльність продовжували численні аґенти.

Найгрізнішим серед них був аґент „Адам", який в українських середовищах подавав себе за українця з Волині, а фактично був працівником УБ і виконував ряд різних провокацій. Під кінець 1964 року з Києва повернувся з дружиною Лорою С. Павлище. УБ запровадив над ним суворий нагляд. В результаті підступних провокації „Адама", при співпраці з КҐБ в Києві вдалося 26 серпня 1965 року арештувати С. Павлище і Леона Горака з Ельблонґу.

Найбільше потерпіла дружина С. Павлища – випускниця університету, яка не знала польської мови і вагітною залишилася без засобів до життя.

Під кінець грудня 1965 року було зфабриковано акт оскарження ув'язнених. Обох оскаржували в пропаґуванні антирадянських матеріялів, які були пов'язані з русифікацією в Україні.

Повітовий суд в Ґданську засудив С. Павлища і Л. Горака на три роки позбавлення волі. В 1968 році С. Павлище вийшов з в'язниці, але УБ наклав на нього суворий нагляд.

Незважаючи на переслідування, С. Павлище закінчив правничий факультет і працював в адміністрації шпиталя у Кшепіцах біля Ченстохови.

Він був співзасновником й головою Об'єднання українських юристів при Об'єднанні українців Польщі (ОУП), членом Головного товариства суду ОУП, членом Головної ради Світового конґресу українських юристів в Києві, визначним українським публіцистом і громадським діячем.

Написати статтю про С. Павлища мене спонукало те, що для увічнення його пам'яті в Україні і в Польщі не зроблено нічого, а він для українства служив цілою своєю душею і за Україну готов був віддати в кожен момент своє життя.

Ярослав Стех,
Торонто

Цінний досвід майстерні УНО „Рідна школа"

ТОРОНТО. – У квітні 2009 року вчителі та освітяни „Рідної Школи" Українського Національного Об'єднання (УНО) з різних куточків Канади з'їхалися в Едмонтон, щоб обговорити методи викладання української мови та культури у школах або у мовних центрах при філіях УНО.

Майстерня „Рідна школа" проводилася з ініціятиви Крайової Екзекутиви УНО Канади у співпраці з Мовним центром української мови при Альбертському університеті.

З того часу минуло два роки, протягом яких на теренах шкільництва УНО сталося ряд позитивних змін та подій. Завдяки ініціятиві, знанням та завзяттю вчителів мережі „Рідної школи" відновлено школи в Судбурах (Онтаріо) та Реджайні (Саскачеван). Втілюється в життя новий проект української денної програми „Садочок" УНО в Саскатуні (Саскачеван).

На 36-му з'їзді УНО та братніх організацій, який відбувся у жовтні минулого року в Монреалі, було створено Комітет „Рідної школи". А 14-15 травня цього року комітет провів майстерню „Рідна школа" в Торонто. Тему майстерні визначила потреба методичної допомоги вчителям, що відродили українські школи УНО та відкрили садочки і 1-ші кляси.

Основний курс майстерні проводився експертом з раннього і початкового навчання д-ром Оленкою Білаш, професором факультету середньої шкільної освіти, координатором освіти з других мов та міжнародної освіти в Альбертському університеті.

Д-р Віталій Шиян з Канадського інституту українських студій представив розроблену ним анотовану бібліографію українських культурологічних ресурсів для освітян, звернувши увагу на важливість поєднання вивчення мови народу через пізнання його культури.

Люба Романко, координатор україномовної програми у школі св. Дмитрія (Торонто), поділилася своїм досвідом практичного застосування програми „Нова 1-3" в молодших клясах.

Учасники майстерні отримали збірник вибраних електронних навчальних ресурсів на допомогу освітянам, який вміщує інформацію від загальних освітніх тем до педагогічних матеріялів, електронних підручників та дитячої літератури, мовних уроків на інтернеті. Збірник уклала Уляна Плавущак-Підзамецька, членка комітету „Рідної школи" УНО Канади.

З додатковими матеріялами для християнського виховання і навчання дітей молодшого віку – тематикою та програмами занять – ознайомила вчителів у своєму виступі Оксана Левицька, голова Комітету „Рідної школи" УНО, вчителька „Рідної школи" УНО –Торонто-Захід.

Євгенія Петрова, кандидат філологічних наук, членка Комітету „Рідної школи" УНО Канади, директор Української суботньої школи ім. В. Сарчука (Гамільтон, Онтаріо), презентувала навчальні матеріяли для викладання української мови як чужоземної.

Представники шкіл також мали чим поділитися у своїх виступах. Вчителі школи ім. І. Котляревського у Сейнтс-Кетеринс проводять навчання, використовуючи електронні ресурси та практикують уроки, на яких учні старших класів читають оповідання молодшим школярам.

У школі ім. В Сарчука працює бібліотека та створено Музей пам'яті жертвам Голодомору України. Школа ім. Митрополита Андрея Шептицького у Монреалі та школи при церкві св. Володимира та св. Дмитрія в Торонто успішно використовують програму „Нова" (Альбертський університет) на заняттях.

Учасники майстерні (зліва): Оксана Левицька (Торонто), Ольга Лапуць (Монреаль), Леся Зацерковна-Трупей (Віндзор, Онтаріо).

На завершення майстерні президент УНО Канади Тарас Підзамецький від імені Дирекції УНО підвів підсумки діяльності „Рідної школи" та урочисто вручив вчителям сертифікати про участь в цій методичній майстерні.

Оксана Левицька,
голова Комітету „Рідної школи"

Знайдено непрочитані листи вояків з 1941 року

КИЇВ. – У грудні 2009 року в Україну повернулося зібрання листів з червня і липня 1941 року, які написали військовослужбовці. Листи знайшов в одному з поштових відділень Кам’янця-Подільського одразу після відступу Червоної армії Ґустав Ольшлеґер, котрий служив у райхскомісаріяті „Україна“. Усього збереглося 1,208 листів, а також 43 фотокартки, п’ять грошових купюр, засушені квіти. На 14 конвертах відправниками значаться не приватні особи, а радянські установи.

Уже віднайдено близько 400 родин, яким адресувалися листи. Гуманітарний пошуковий проєкт „Непрочитані листи 1941 року“ триває.

„Отримавши лист через 70 років від часу його написання, люди були вражені, що до них долинув лист батька чи дідуся“, – розповідає Володимир Сімперович, науковець, який виїжджав вручати поштові повідомлення.

Тільки на територію сучасної Хмельницької области адресувалося майже 400 листів. Чимало адресатів вдалося знайти в Російській Федерації та в країнах колишнього СРСР. Левова частка листів написана українською та російською мовами, але є листи на ідиш (44 листи), білоруській, татарській, угорській, грузинській, чуваській, марійській мовах.

Досі не вдалося знайти живим жодного ветерана, який відсилав пошту далекого 1941 року. Зовсім трохи не дочекався власного листа Зиновій Ринський з Василькова Київської области – послання 70-річної давнини отримала його вдова Рахіль Синаюк, якій воно й адресувалося.

Працівники музею вручають не оригінали листів, а їхні точні копії, для цього навіть добирають папір відповідної фактури. Оригінали зберігатимуться в архівних фондах.

Цінність листів полягає в тому, що послання не були переглянуті військовою цензурою, а тому правдиво відображають морально-психологічний стан вояків Червоної армії в перші дні війни. Багато хто з них усвідомлював, що війна триватиме довго, бо „німець сильний“, війна буде всесвітня, „так що мало живих останеться“.

Вояки писали про перебіг боїв, у яких брали участь: „Як відступали, то заскочили в один склад і переодягнулися, а склад потім підпалили“. „Наш полк геть розбитий і покищо у Білій Церкві, на переформуванні“. „Наші хлопці вилягли як трава, а я якось залишився живим“.

Трапляється багато згадок про руйнівні лети німецької авіяції. Вояки давали настанови своїм жінкам, як вести господарство: „Заготуй на зиму сіна“, „Корову не продавай, може, я повернуся, дасть Бог. Я знаю, що тобі буде трудно, але перетримайся“, „... продай одне порося і купи собі і дітям, що необхідно“, „Заставляй дітей, хай моляться Богу, може, який буде щасливий, що я прийду додому“.

Окрім листів військовиків, виявлено листи студентів учительського інституту, дітей, що перебували на відпочинку в одному з місцевих санаторіїв.

Серед відправників – бійці 116-ої стрілецької дивізії, котра тримала оборону поблизу Черкас. Це означає, що Ґ. Ольшлеґер побував не лише в Кам’янці-Подільському, а й глибше на окупованій території України. Є листи, написані в серпні 1941 року, й навіть декілька – в 1942 році.

Згодом німецький чиновник передав епістолярні трофеї своєму товаришеві д-рові Ергардові Ріделеві у Відень. Упродовж майже 70 років листи перебували у Віденському поштовому музеї, який пізніше увійшов до структури Віденського технічного музею.

Досі про долі збирача й хранителя колекції нічого не було відомо. Нещодавно дослідники дізналися, що Ґ. Ольшлеґер народився 19 грудня 1900 року у Відні, 17-річним юнаком потрапив на Першу світову війну, згодом навчався у Віденському університеті, здобув ступінь доктора філософії. Пізніше працював у місцевому поштовому відомстві, у 1941-1944 роках був телеграфним інспектором райхскомісаріяту „Україна“. Помер нібито 31 січня 1946 року. Проте існує припущення, що він пропав безвісти 1944 року.

Подібну біографію має Е. Рідель. Народився він 17 травня 1895 року в столиці Австрії, закінчив Віденський університет зі ступенем доктора філософії. З 1939 року очолював Імперський поштовий музей, досліджував розвиток поштової справи в Австрії. Помер 7 січня 1958 року.

Юрій Поташній

Аварійне ...

(Закінчення зі стор. 5)

нобилі. В кожному разі В. Балога, який має репутацію реґіонального „боса“ і який ще недавно був керівником штабу Президента Віктора Ющенка, мабуть, приїхав як міністер, щоб про щось інше переговорити з американськими офіційними особами, і тут його дочепили до програми конференції.

Серйозним контрастом до нього можна назвати таких офіційних осіб з України, які недавно виступали у Вашінґтоні, як міністер закордонних справ Костянтин Грищенко або депутат Верховної Ради Андрій Шевченко, теперішній Посол України в США Олександер Моцик. Вони добре володіють англійською мовою і вміють ефективно виступати, з павзами і наголосами і тембром. Та й сам Президент Віктор Янукович добре презентувався на виступах у Вашінґтоні – очевидно, перед тим тренований професійними американськими „імеджмейкерами“.

Друга частина конференції для відзначення річниці Чорнобиля відбулася в одній із заль Палати Представників. Там виступали американські науковці, які досліджують наслідки аварії 1986 року і оперують детальними даними про захворювання жителів України.

На цій сесії також виступав Юрій Щербак, колишній Посол України у США і автор одної з перших розвідок про чорнобильську аварію, та Віліям Мілер, колишній американський Посол в Україні, який вже десятки років працює над проблемами ядерного роззброєння.

В цій частині конференції також виступали дві особи з особистими переживаннями аварії в Чорнобилі: Марія Мицьо, яка чимало років працювала в Києві і написала книжку про Чорнобиль, і Світлана Шевченко – колишня киянка, нині вашінґтонка, якої батько був одним з ліквідаторів аварії і який вже покійний.

Виступи усіх учасників конференції у Вашінґтоні можна звести до двох висновків: будувати „безпечні“ ядерні електростанції (не такі, як совєтські), бо потреба в електроенерґії зростає, або позбутись атомної енерґії для мирних цілей. Німеччина недавно заявила, що закриває усі свої ядерні електростанції.

Остаточного рішення конференції в цій справі не було. Зрештою – це не була її ціль. Ціллю було відзначити аварію в Україні 25 років тому. Під час конференції мені пригадувався афоризм, який я вперше чув десь 70 років тому від мого діда: „Або войско, або мундур до маґазину!“. (Сучасною мовою це значить: або ти вояк, або віддавай уніформу на склад). Це про організаторів конференції, бо вони погано презентували її. Забули про „маркетинг“! Американські українці мали б це знати, але, як виявилось, не влаштували ефективного маркетинґу конференції.

О 9-ій ранку дощового дня 4 травня, коли мала початись конференція, в Сенатській залі було 17 осіб. О 9:20, коли М. Савків встав, щоб відкрити конференцію, в залі було 20 осіб. Згодом я нарахував 30 з гаком і це включало дипломатів та інших офіційних осіб, які виступали. На другій сесії, в будинку Палати Представників, було близько 20 учасників.

Нам, які пам’ятають таких керівників американської України, як Дмитро Галичин, Йосип Лисогір, Стефан Шумейко, Лев Добрянський, Антін Драган, Іван Флис, Михайло Пізнак і ще інші й інші – серце краялось, спостерігаючи „самодіяльність“ нинішних наших провідників! Вони не мають тієї верви, яку мали їхні попередники, і то в той період, коли треба було постійно порушувати українські справи і вияснювати, що таке Україна і де вона знаходиться.

Але навіть вже у постколоніяльний період були ефективні заходи. Пригадується, у п’ятиріччя незалежности України 1996 року у переповненій сенатській залі відбувся бенкет, де були присутні і виступило з важливими заявами з десяток членів Палати Представників і Сенату.

А вже ось минулорічне відзначення 70-річчя Українського Конґресового Комітету Америки – також в будинку Конґресу – світило пусткою. З’явилося пару не надто чільних членів Конґресу на кілька хвилин, сказали пару слів і зникли. Ані тоді, ані на чорнобильській конференції в травні не було членів, які сприяють українським питанням в Конґресі США.

Не маю на меті критикувати нинішних наших громадських провідників, але, гадаю, вони самі погодяться, що до Д. Галичина й інших вони не доросли. Я б порадив їм зануритись в архіви „Свободи“, „The Ukrainian Weekly“, „Америки“, в пропам’ятні книги, і приміряти свої громадські заходи з діяльністю попередників.

На зеленій галявині зустрілися дипломати Грузії, Азербайджану і України

Посол Азербайджану в Україні Ейнула Ядула огли Мадатлі.

Промовляє Посол Грузії в Україні Ґріґол Катамадзе.

КИЇВ. – 28 травня Азербайджан відзначав День Республіки (друга назва свята – День відродження азербайджанської державності). 28 травня 1918 року постала Азербайджанська Народна Республіка – перша парляментська республіка мусульманського Сходу. На жаль, проіснувала вона лише до квітня 1920 року, після чого була знищена внаслідок військової аґресії більшовицької Росії. Однак, з 1990 року день 28 травня став офіційним святом азербайджанського народу. З цієї нагоди 27 травня в Посольстві Азербайджану в Україні відбулися прийняття, на яке було запрошено і мене, як журналіста з серця України.

Надзвичайний і повноважний Посол Азербайджану в Україні Ейнула Ядула огли Мадатлі зустрічав гостей з справжньою східною гостинністю на території амбасади.

Для тих, хто хотів більше дізнатися про Азербайджан, підготували в подарунок книги, альбоми, часописи, які розповідають про цю чудову, але екзотичну для українців країну. На смарагдовій галявині перед будівлею посольства у виконанні струнного ансамблю лунала клясична музика; чудові азербайджанські вина і коньяки лилися рікою; на столи без перерви подавали незвичні, але дуже смачні наїдки...

Я познайомився з Послом Грузії Ґріґолом Катамадзе, який розмовляв зі мною чистою українською мовою, розповів йому про те, як у війську подружився з грузином Фридоном Ахалаєю, котрий навчав мене грузинської абетки і рідних пісень. За два роки служби я вже майже розумів грузинську мову. Опісля ми листувалися, і я вкраплював у листи грузинські слова. Та через якийсь час листування дивним чином перервалося.

Ґ. Катамадзе запросив мене на офіційне прийняття, який Посольство Грузії мало проводити наступного дня. Отоді я і дізнався, що це Посол Грузії в Україні. Звичайно, дещо збентежився. Бо, до всього, Посол пообіцяв знайти мого друга, наголосивши, що військовий аташе Грузії теж Ахалая. Тож цілком можливо, що вони родичі...

Наступного дня гостей, яких запросили відзначити 20-ту річницю відновлення незалежности Грузії, зустрічало українське село Проців під Києвом. Свято вирішили прикрасити змаганнями кінного спорту, що полягає в подоланні перешкод за Чашу Посла Грузії. У Процеві діє елітний заміський клюб верхової їзди. Підприємець Олексій Бутенко збудував тут не лише сучасні стайні для породистих коней, а й містечко „Посольська гута".

Почалося з офіційної церемонії. Посол не забув про мене, висловив радість з приводу моєї появи. Знову були чудові вина, цього разу грузинські. Були українська телезірка Катя Осадча, народний депутат України Анатолій Семиноrа, колишній міністер закордонних справ Володимир Огризко, колишній прес-секретар В'ячеслава Чорновола Дмитро Понамарчук.

Найбільше сподобалися коні. На відміну від багатьох людей, вони були дуже приязними. Між двома етапами кінних змагань, у яких брали участь представники різних клюбів Київщини, виступив Посол Ґ. Катамадзе. Слухати його промову українською мовою було приємно. І цікаво. Він розповів про ті успіхи, яких досягла Грузія на шляху розбудови незалежної держави, економіки, про перешкоди з боку Росії, які перетворилися у відкриту аґресію, але які країна теж успішно долає. Посол нагадав про те, що Україна першою визнала незалежність Грузії.

Опісля Ґ. Катамадзе вручив чашу переможниці змагань Ганні Пархоменко з клюбу „Маґнат" на коні „Карліто-Чампос". Їй дісталася й нагорода від Посла: тижневий відпочинок на двох у п'ятизірковому готелі в Кобулеті. Нагородою за друге місце був переліт удвох та вихідні дні у Тбілісі, за третє – коньяк „Сараджишвілі" 100-літньої витримки. Коням подарували пам'ятні значки на збрую.

А тим часом на імпровізовану сцену вийшов славетний грузинський співак, переможець багатьох міжнародних конкурсів Борис Бедія. У Києві він зупинився дорогою до знаменитого мілянського театру „Ля Скала". Б. Бедія виконав гимни Грузії та України. Заслужена артистка України Ольга Крюкова, яку теж запросили на прийняття, не втрималася і заспівала експромтом разом з грузинським маестром.

Запалили присутніх і танці у виконанні народного ансамблю „Іберія", а також – представлення „суконь мрії" талановитого грузинського дизайнера Автанділа Цквітінідзе київськими танцюристками-гімнастками з групи „Red Foxes".

На прощання Ґ. Катамадзе ще раз пообіцяв знайти мого друга, та й до Грузії запрошував.

Олександер Вівчарик

Володимир Огризко (праворуч) і Дмитро Понамарчук серед гостей грузинського свята.

Виступає грузинський ансамбль „Іберія". Фото: Олександер Вівчарик

Роздуми про подорож на береги Дніпра

Віталій Манзуренко розповідає про часопис „Однострій“.
Фото: Ірина Голуб

Презентація часопису „Однострій“

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Мені, народженому у Львові, було цікаво на запрошення клюбу „Ріднокрай“, який діє при краєзнавчому відділі обласної наукової бібліотеки, побувати у цьому місті над Дніпром. Мене вразила реклама російською мовою, майже повна відсутність спілкування українською мовою.

На зустрічі, присвяченій військовому і політичному діячеві Миколі Капустянському і презентації українського військово-історичного часопису „Однострій“ та книжки Ярослава Семотюка „Українські військові нагороди“ зібралося 19 травня понад 40 членів клюбу „Ріднокрай“ та представників патріотичних українських організацій.

З доповіддю про генерала М. Капустянського виступила старший науковий співробітник Дніпропетровського національного історичного музею ім. Дмитра Яворницького Тетяна Цимлякова.

З мого виступу слухачі довідались про творчі пляни редакції

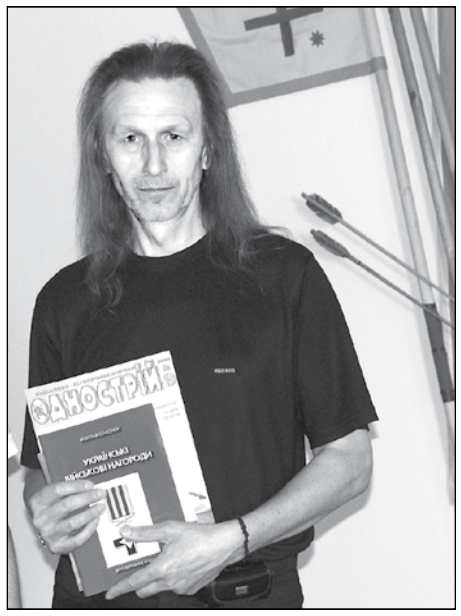

Засновник музею „Світлиця“ Григорій Іващенко. Фото: Світлана Усенко

часопису „Однострій“, та про вже видані чотири ілюстровані додатки, присвячені українським військовим формуванням XX ст. і видатним персонам.

Одна з цих книг, написана у співавторстві з Олександром Іщуком, була присвячена останньому Головному командирові Української Повстанської Армії Василеві Кукові. Майбутній командир УПА прожив майже два роки в Дніпропетровську, де з весни 1942 року очолював Провід Організації Українських Націоналістів на південно-східніх землях України. Саме тут В. Кук познайомився з студенткою Уляною Крюченко, з якою одружився в 1944 році.

Презентація книжки Я. Семотюка почалася з показу кінофільму, зробленого канадським телебаченням про цього українця з Покуття. Я. Семотюк – відомий український фалерист, який першим систематизував і описав українські військові нагороди, – з екрану звернувся до присутніх. В 1991 році у Торонто побачило світ його перше видання каталога, у якому було описано близько 100 українських відзнак та нагород.

Перший каталог українських нагород став дуже популярним серед фалеристів багатьох країн світу, але наклад в 5,000 примірників задовольнив тільки незначну частину бажаючих. Тому каталог був перевиданий в Україні загальним накладом 30 тис. примірників.

Взявши за основу каталог Я. Семотюка, український уряд у 1995 році сприяв виданню одного з чисел журналу „Пам'ятки України“, присвяченого історії нагород України. Вже через рік з'явилося тритомне видання „Нагороди України“, яке на своїх сторінках використало не тільки розроблену Я. Семотюком систематизацію нагород, а й подало кольорові репродукції з його книги.

За той час, що минув від видання першого каталогу українських нагород, вдалося знайти багато нових відзнак, про які не згадувалося в жодній науковій літературі. З'явилася потреба у виданні другого, доповненого та виправленого каталогу. І знову за свої власні гроші Я. Семотюк зробив подарунок українському народові. До другого видання увійшли ще понад 10 нагород, які були засновані та віднайдені за цей час.

За внесок в побудову державної нагородної системи в 2003 році Я. Семотюка нагороджено орденом „За заслуги“ III ступеня.

Усі презентовані видання на цій зустрічі були передані працівникам обласної наукової бібліотеці, представникам „Козацької паланки Війська Запорозького низового“ та історикам.

„Світлиця“ – унікальний проєкт

У Дніпропетровському національному університеті залізничного транспорту створена лябораторія українознавства „Світлиця“, яка в жовтні цього року святкуватиме своє 10-річчя. У просторій авдиторії, яка нагадує українську хату, проводяться заняття, консультації та зустрічі з цікавими людьми. Оформлена вона незвичайно: білі стіни, рушники, ікони, глечики, предмети козацького вжитку.

Особливу увагу приділено світлинам з сімейних архівів, які змушують задуматись, що наші попередники були не першими, а ми маємо бути не останніми на цій землі. Столи виставлені у формі кола, що символізує єднання та порозуміння між людьми. В цій авдиторії зібрано дуже багато речей, які мають символічні значення.

Дуже цікава композиція створена з залізних прасок, яка символізує політичне протистояння. Як розповів старший викладач Григорій Іващенко, творець „Світлиці“, виникла вона несподівано. При перенесенні прасок вони несподівано відкрились, ніби намагаючись поглинути одна одну. Ось і вийшов символ конфлікту. Речі дозволяють побачити потаємний зміст.

„Світлиця“ – це унікальний проєкт, який вказує, що українці не забувають традиції свого народу, намагаються їх зберегти і передати молоді.

Віталій Манзуренко

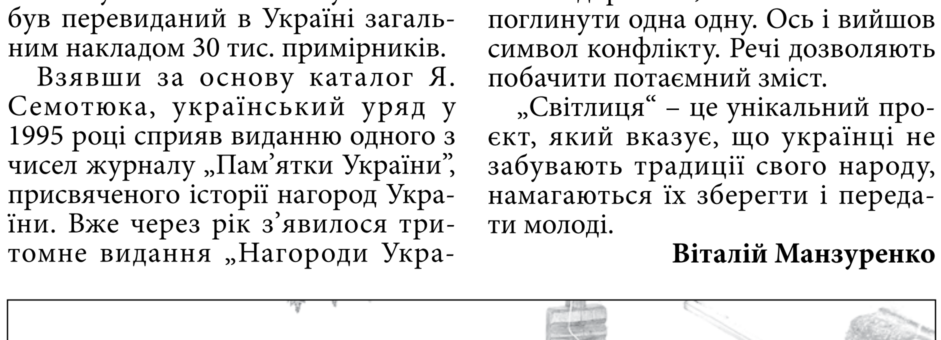

„Сільське весілля“ (композиція в музеї „Світлиця“).

Були то справді буремні роки

УЖГОРОД. – 9 червня у Пресцентрі місцевої „Просвіти“ відбулася презентація споминів Марії Кедюлич-Химинець „Відлуння буремних років“. На презентації була присутня член Національної Спілки письменників України Любов Дмитришин, яка вже понад 20 років живе з родиною в США і підтримує тісні стосунки з багатьма закарпатцями, повоєнними еміґрантами.

Саме Л. Дмитришин заохотила до написання спогадів цю надзвичайно цікаву людину, адже М. Кедюлич займала помітне місце в українському русі Закарпаття міжвоєнного часу. Вона очолювала дівоче крило Пласту, була заступником коменданта жіночих структур „Карпатської Січі“. У 1934 році одружилася з Юліяном Химинцем, провідником Організації Українських Націоналістів на Закарпатті.

Портрет Марії Кедюлич-Химинець в молоді роки на обкладинці її книжки.

Після окупації Карпатської України їй вдалося з чоловіком еміґрувати до Австрії, звідки після війни родина виїхала до Америки. Там М. Кедюлич з чоловіком стали засновниками закарпатського земляцтва „Карпатський Союз“, який зробив чимало доброго для рідного краю. Подружжя виховало четверо дітей.

Доля жорстоко повелася із патріотичною перечинською родиною Кедюличів. Батька Михайла, який був активним просвітянином, угорські окупанти жорстоко мучили у концтаборі у Тур'я Реметах. Звідти його скаліченого випустили додому вже тільки помирати.

Брата Панаса, який стояв на варті Сойму Карпатської України 15 березня 1939 року, угорці замордували, відтак повісили. Брат Іван Кедюлич, псевдо „Чубчик“, один з командирів Української Повстанської Армії, загинув у бою з енкаведистами у вересні 1945 року на Тернопільщині.

Брат Андрій, попри те, що був добровольцем Червоної Армії і дійшов з боями до Братислави, згодом відсидів шість років у сталінських таборах. Брат Василь мучився у німецьких концтаборах. Одне слово, гідний матеріял для великого роману про закарпатську родину.

Оскільки, на жаль, ми маємо не так багато мемуарів про події Карпатської України, то кожне свідчення є дуже цінним. Спогади М. Кедюлич-Химинець відкривають перед нашим сучасником реалістичні епізоди про переломні дні в історії краю. Книжка багато проілюстрована.

Не можу пропустити нагоду і не сказати про благодійну діяльність М. Кедюлич-Химинець. Приїхавши, вже в роки незалежности України, до рідного Перечина і побачивши, що греко-католики моляться на вулиці під дощем, вона взялася за справу, аби в рідному місті постала церква. Завдяки її активним зусиллям в Америці було зібрано 22 тис. дол. пожертв, що в ті часи складало чималу суму і стало важливим вкладом у будівництво храму, який нині є окрасою Перечина.

Приємно також відзначити, що в цьому районному центрі нині є вулиця братів Кедюличів, а в Мукачеві – вулиця Юліяна Химинця, колишнього в'язня угорських та німецьких тюрем.

З кожним роком відходить від нас покоління, яке було учасниками та свідками постання Карпатської України. В Америці таких залишилося одиниці. Серед них і 96-річна Марія Кедюлич-Химинець.

Олександер Гаврош

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

На Український фестиваль в Торонто приїде з України гурт „Мандри“

Гурт „Мандри“ з України.

ТОРОНТО. – Щорічний Фестиваль української культури в Торонто відбудеться 16-18 вересня.

Цього року українська громада відзначатиме 120-річчя поселення українців в Канаді, а також 15-річчя самого фестивалю. За підтримки Української кредитової спілки „Лімітед“ на свято приїде гурт „Мандри“ з України.

Заснований у 1997 році гурт „Мандри“ комбінує традиційний український фолкльор з сучасними ритмами та елементами місцевої романтики. Провідник гурту Сергій Фоменко називає свою музику „еклектичним фолкльорним арт-роком“.

Гурт „Мандри“ став відомий виступами у Европі, а також протягом Помаранчевої революції на Майдані Незалежности у 2004 році. Виступ на головній сцені Фестивалю української культури у Торонто плянується на 17 вересня.

На головній сцені також виступатимуть місцеві колективи: школа українського танцю „Барвінок“, гурт „Рух“, Школа мистецтва „Україна“, танцювальні колективи „Веснянка“, „Барвінок“, „Зубрівка“, „Десна“.

На фестивалі будуть представлені українські традиційні та міжнародні страви, розважальна програма та ігри для дітей, музичні та танцювальні колективи, які вразять глядачів барвистими костюмами.

Учасники паради поінформують відвідувачів про організації громади та зроблять маленький екскурс в історію поселення українців в Канаді.

Докладна інформація телефоном (416) 410-9956 або електронною поштою: info@ukrainianfestival.com.

У пам’ять композитора і вчителя

ЖУКІВ, Тернопільська область. – 5 червня в селі Жукові відбулося вшанування пам’яті Василя Подуфалого – вчителя, композитора, дириґента, краєзнавця, громадського діяча, лавреата премії ім. братів Лепких – до 70-річчя від дня його народження.

Рідні, односельці та друзі композитора помолились у церкві св. Івана Богослова (Панахиду відслужив настоятель у о. Ігор Сорокоум разом з церковним хором, керівник – Юрій Васенко), поклали квіти до могили В. Подуфалого на сільському цвинтарі і до пам’ятника видатному землякові, письменникові Богданові Лепкому.

Вечір пам’яті В. Подуфалого, організований обласним літературно-просвітницьким товариством ім. Б. Лепкого, відбувся у сільському будинку народної творчости. Участь у ньому взяли делеґації з Бережан, Тернополя, гості з Києва, Козівського району та інших місць, де шанують ім’я і творчість славного уродженця Бережанщини.

Зворушливими спогадами про плідну діяльність В. Подуфалого поділилися голова обласного Товариства ім. Б. Лепкого, упорядник і видавець книжки „Василь Подуфалий. Життя і творчість“ Богдан Кусень, краєзнавець, публіцист і видавець Казимир Ярема, поети Валерій Залізний, Михайло Левицький.

Меморіяльний вечір доповнив концерт з творів, зібраних, оброблених і створених В. Подуфалим, серед яких було чимало стрілецьких і повстанських пісень. Виступили відомий бандурист, композитор Микола Литвин (Київ), В. Залізний (Тернопіль), Роман Винник (Бережани), чоловіче тріо з села Конюхи, учні Жуківської школи ім. Б. Лепкого і місцевої школи мистецтв.

Наприкінці вечора виступила дочка В. Подуфалого, завідувачка музею Родини Лепких, директор Жуківської школи Марія Волощук, котра щиро подякувала всім, хто шанує й пам’ятає співця краю й популяризує його творчі надбання.

Тетяна Будар

Учасники імпрези в селі Жукові біля пам’ятника видатному землякові, письменникові Богданові Лепкому. *Фото: Надія Голод*

Відзначено книгу мистця Юрія Гури

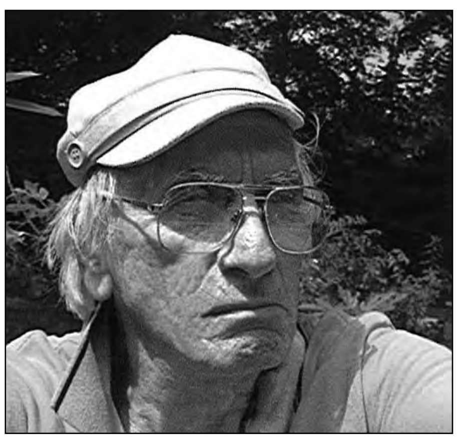

Юрій Гура

На українському порталі „Буквоїд“ 13 листопада 2010 року було оприлюднено коментарі експертів XII Всеукраїнського огляду „Книжка року“, які визначили найкращі видання 2010 року в семи номінаціях: „Красне письменство“, „Минувшина“, „Візитівка“, „Хрестоматія“, „Дитячий світ“, „Софія“, „Обрії“. У номінації „Візитівка“, в розділі „Мистецтво“, 13-те місце посіла книга Юрія Гури „Малярство і скульптура“ (Київ, „Родовід“, 448 стор.).

Експертами у номінації „Візитівка“ були оглядач з питань культури газети „Комерсант-Weekend“ Сергій Васильєв, заступник директора Львівської наукової бібліотеки ім. Василя Стефаника Лариса Головата, письменник Сергій Грабар, помічник аташе з питань культури Посольства США в Україні Ольга Крекотень, директор Фонду сприяння розвитку мистецтв Юрій Круліковський, заступник директора з наукової роботи Музею історії Києва Дмитро Малаков та інші.

Є. Гура народився 1930 року у Львові, вчився у Кракові, у 1968 році приїхав до США, оселився у Філядельфії. Його творче покликання – живопис і скульптура. *(„Україна молода“)*

Книга Юрія Гури

Успіх молодого співака з України

Оперний театр шведського міста Мальме 13 вечорів в березні був заповнений вщент. Була поставлена опера Жака Офенбаха „Казки Гофмана“, у якій особливі оплески дістав молодий український бас, Народний артист України Тарас Штонда. Він виконав одну з найголовніших партій – саме того героя, що ніби поєднав всі три новелі-„казки“, що склали сюжет опери. Тепер у цього артиста закохана вся Скандинавія.

Норвежці і данці залюбки запрошують Т. Штонду і його чудову акомпаніяторку – молоду піяністку Анастасію Титович на вечори европейського камерного мистецтва. При цьому гості представляють і українську клясичну, народну і сучасну музику. Уже кілька спеціяльних українських програм підготували молоді мистці для Скандинавії.

Як оперний співак Т. Штонда успішно виконує весь клясичний басовий репертуар в операх Джузепе Верді, Джоакіно Росіні, Шарля Ґуно, Петра Чайковського, Олександра Бородіна, Модеста Мусорґського. Кияни і гості Києва люблять мужнього, пристрасного, героїчного Тараса Бульбу у виконанні молодого мистця.

І ось новий успіх. Т. Штонда виступив на оперних сценах Осло, Гейдельберґу, Стокгольму в невеликій, але ефектній ролі князя Ґреміна в „Євгенії Онєгіні“ П. Чайковського.

„Ця невелика роля, – каже співак, – викликає жваве реаґування публіки. Даремно кажуть, нібито жителі Скандинавії стримані у своїх почуттях. Я щасливий і вдячний долі, що маю змогу представляти мою рідну Україну на европейських сценах, а ще більше тішить мене те, що молоді українські оперні співаки Оксана Дика, Ольга Микитенко, Дмитро Попов, Анжеліна Швачка торують шляхи на найуславленіші сцени світу – Метрополітен-Опера, Ковент-Ґарден, Ля Скала“.

До 2013 року в щоденнику артиста розписані і вистави, і країни. Можливо, незабаром американська публіка почує Т. Штонду і аплодуватиме йому.

Надія Кучер,
Тернопіль

НОВІ ВИДАННЯ

Гасло Володимира Козіцького: „Думай!"

Володимир Козіцький. „Стежками, шляхами, дорогами". Йонкерс, Ню-Йорк. Компутопрінт. 2011. 210 стор.

Понад 60 років тому Володимир Козіцький, шукаючи стежку свого життя в Америці, побачив в бюрі з продажу нерухомости гасло „Думай!" і вирішив, що цей заклик має стати рушієм його життя.

Власне, як свідчить книга його споминів, це гасло з молодих років вело його крізь численні небезпеки. 17-річний юнак-сирота з тернопільського села Плотича Велика у розпалі Другої світової війни потрапив на примусову працю до німецького фармера. Здавалося б, невільник мав нехтувати своєю працею, тим більше, що її вистачало і в полі, і на фармі. Але робітник виявився настільки старанним, що господиня натякала йому на можливість успадкувати їхній маєток.

Довкруги працювали на фармах і фабриках інші „остарбайтери". Поміркувавши, В. Козіцький позичив грошей і передплатив з Чехії книжки, календарі, іконки та інші вироби українського видавництва „Пробоєм". Продаж їх іншим невільникам приніс перший невеликий „капітал" і можливість дальших замовлень.

Коли фронт наблизився до фарми і місцеве населення переховувалося в бункерах і льохах, В. Козіцький не залишив фарму, приходив годувати і доїти корів. Тим часом війна закінчилася, вчорашні „остарбайтери" опинилися у французькій зоні окупації Німеччини. В. Козіцький знову думав про своє майбутнє і розумів, що краще життя чекає на нього в американській зоні. Щоб потрапити туди, він спершу допомагав американській команді вивозити з Німеччини тіла загиблих американських летунів. У тій же команді він дістав посвідчення про свою працю, яке і стало перепусткою при переході до американської зони.

Надії виправдалися: військовий корабель „Марін Флешер" привіз В. Козіцького до Америки. І не одного: вже певний час його супроводжували кохана дружина Ганна і син Петро. Перші дні в Ню-Йорку були такі ж, як і в усіх новоприбулих: його прийняли підсобним робітником за мізерну платню до невеличкого єврейського ресторану. Платили 32 дол. за тиждень 10-годинної праці.

Саме тоді, подумавши, В. Козіцький прийшов до невеликої аґенції „Бартків естейт брокер" і запропонував свої послуги з руйнування старих будинків. З нього посміялися, тому що це була аґенція з продажу нерухомости. Усе ж саме в цій площині підприємництва було майбутнє новичка.

В Ню-Йорку він поринув в українське життя – брав участь у забавах в залі на місці нинішнього храму св. Юра, допомагав у будові школи, став членом Українського Народного Союзу і передплатником „Свободи". Брався до будь-якої праці – чистив у пекарні механізми, завантажував вагони і вантажівки. Вдруге пішов до аґенції з продажу житла, де й побачив плякат з написом „Думай!".

Думка про краще життя привела його у Бронкс, де вдалося здійснити першу трансакцію з купівлі і продажу житлового будинку. Так почалося нове життя у комерційному світі. Досить швидко Козіцькі – подружжя і трійко дітей – купили оселю з землею і лісом над озером Пантузік, а навесні 1959 року оселилися у власному будинку в Йонкерсі, Ню-Йорк.

Саме у Йонкерсі В. Козіцький дійшов думки про заснування української фінансової установи – кредитового товариства „Самопоміч" Спілки Української Молоді Америки. Кредитівка розташувалася у маленькій кімнаті, де впродовж тижня Степан Женецький редаґував газету „Лемківські вісті", а щоп'ятниці, увечорі, В. Козіцький і Святослав Коцибала адміністрували у кредитівці, до якої записалися 82 особи.

За активної участи В. Козіцького, часто з його ініціятиви, українська громада в Йонкерсі набувала поваги, заможности. В. Козіцький заснував бюро подорожей, оснащене електронікою, яка забезпечувала оперативний зв'язок. Це він дав безпроцентну позичку на заснування в Ню-Йорку представництва українських авіоліній, яке очолив Микола Кравець, організовував з'їзди фахівців українських кредитівок, багато разів відвідував Україну, надаючи допомогу її підприємцям.

В лютому цього року В. Козіцький написав у післямові до книжки: „Я бачу Йонкерс, який став мені рідним, бачу наших людей, нашу тутешню громаду, нашу молодь. Я бачу довгу-предовгу дорогу, на якій мене з радістю вітають мої сини, онуки і правнуки. Нехай вони вивчають історію не тільки за академічними підручниками, а й знають, як жили й боролися, що пережили і що хотіли передати їм їхні батьки, діди й прадіди, й за ось такими „живими" спогадами, написаними, радше, не пером, а серцем".

До цих слів варто додати, що за спогадами В. Козіцького треба не тільки вивчати історію, а й вчитися підприємливости, рішучости в житті, щоб досягнути успіху і особистого, і громадського. Вчитися думати, міркувати про шляхи, які ми обираємо.

Левко Хмельковський

У справі придбання книжки В. Козіцького „Стежками, шляхами, дорогами" можна звернутися до автора на адресу: Walter Kozicky, 125 Corporate Blvd., Yonkers, NY 10701-6841.

Петрусь, Ганнуся і Володимир Козіцькі у молоді роки.

Любіть рідну українську мову

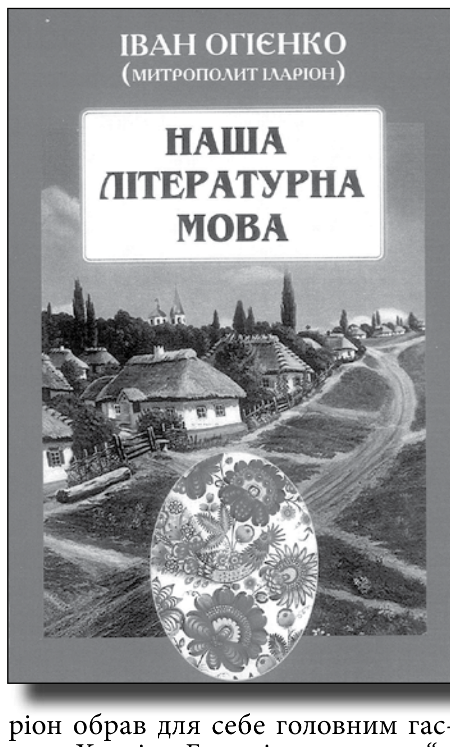

Нещодавно пошта принесла мені з Києва приємний подарунок – книжку українського мовознавця Івана Огієнка (Митрополита Української Православної Церкви в Канаді Іларіона) „Наша літературна мова". Це 14-те видання з проєкту „Запізніле вороття" та дев'яте в серії „Зарубіжні першодруки" цього ж проєкту.

Книга складається з шести розділів, має 356 сторінок. Перший розділ ознайомлює читача з гаслом І. Огієнка: „Не соромтеся свого українства, любіть свою мову, спілкуйтеся нею повсюдно, невпинно вивчайте її, дотримуйтеся одного правопису, не занапастіть своєї душі зрадництвом усього рідного!". Упорядник, автор передмови і коментарів проф. Микола Тимошик подає хронологічну канву подій і вчинків І. Огієнка на українських теренах у конкретиці лише одного принципового для нього концепту – „Українська мова".

Твори, які увійшли до цього видання, написані на чужині. Але вони також адресовані усім українцям. Тема цієї книги є надто актуальною для українських реалій. Фактично всі твори, що їх відібрав упорядник до цієї збірки, в Україні ніколи не друкувалися.

Другий розділ „Бережімо все своє рідне" вперше надруковано у Варшаві в січні 1933 року на сторінках науково-популярного місячника „Рідна мова", в книзі стаття побачила світ 1947 року у Вініпезі. Автор нагадує притчу про зрадників – людей без чести, совісти й національного самоусвідомлення, яких у різні історичні періоди не бракувало у кожного народу.

Третій розділ „Українська мова як мова богослужбова" вперше опубліковано окремим виданням 1921 року в Тарнові (Польща). Аналізуючи цей твір з позицій сьогодення, варто звернути увагу читача на один важливий авторський акцент. Йдеться про право кожного народу звертатися в молитві до Бога своєю рідною мовою, як і право кожної церкви провадити Богослужбу національною мовою.

Четвертий розділ „Мова українська була вже мовою Церкви" вперше опубліковано окремим виданням 1921 року в Тарнові (Польща). Прийнявши Чернечий постриг у 1936 році в одному з польських православних монастирів, Архиєпископ, а згодом Митрополит Іларіон обрав для себе головним гаслом „Хвалімо Бога рідною мовою".

П'ятий розділ „Український-російський словник початку XVII ст." вперше опублікований окремим виданням 1951 року у Вініпезі накладом Української Вільної Академії Наук.

Це перший нам відомий українсько-російський словник, складений на початку XVII ст. росіянином для потреб російського читача. Видно, така потреба була, бо росіяни часто користалися тоді з українських книжок.

І нарешті, остання, найбільша за обсягом друга частина „Нашої літературної мови". Перша частина книги була опублікована в Канаді 1959 року.

В Україні перша частина цієї праці побачила світ цього року у здійснюваній видавництвом „Наша культура і наука" спільно з Фундацією ім. Митрополита Іларіона серії „Запізніле вороття" у восьмому томі серії „Зарубіжні першодруки", що мав назву „Рідна мова".

Друга частина „Нашої літературної мови" виходить нині в цьому томі з такою ж назвою.

У справі придбання цієї книжки чи інших праць І. Огієнка (Митрополита Іларіона) можна звертатися до Фундації ім. Митрополита Іларіона (Огієнка) на адресу: Фундація ім. І. Огієнка, а/с І, Київ, 01107, Ukraine.

Протоєрей Богдан Демчук,
Саскатун, Канада

ІСТОРІЯ СВІДЧИТЬ

Конотопська битва: перемога, що обернулася на поразку

28 червня виповниться 352 роки від битви українського війська з московським біля Конотопу. До цієї річниці надіслав до „Свободи" статтю журналіст Юрій Поташній з Києва.

Поштова картка, випущена у Львові до 350-річчя Конотопської битви.

Згадок про Конотопську битву не знайти в радянських підручниках з історії. І не лише тому, що вона належить до найганебніших і наймаштабніших поразок російської зброї. Конотопська битва (28 червня 1659 року) розвінчує чимало великодержавних мітів, особливо про „споконвічне прагнення українців до союзу з Росією". На жаль, блискуча перемога гетьмана Івана Виговського під Конотопом над московським військом так і залишилася в історії України черговим змарнованим шансом здобути омріяну незалежність, показовим прикладом виграної битви й програної війни.

Монета, випущена в Україні до 350-річчя Конотопської битви.

Бунт проти Переяславської ради

У вересні 1658 року московський цар Олексій Михайлович видав грамоту, якою оголошувалося про початок воєнних дій проти Гетьманщини. Московія не змирилася з тим, що І. Виговський відмовився від союзницьких стосунків з нею й підписав Гадяцький договір з Польщею. Вдатися до такого кроку гетьмана спонукали численні порушення царською стороною міждержавної угоди, укладеної в Москві за підсумками Переяславської ради: московити замість обіцяної військової підтримки козаків у боротьбі з поляками пішли з ними на сепаратне перемир'я, втручалися у внутрішні справи Гетьманщини, посилювали військову присутність на Лівобережжі, підбурювали антигетьманську опозицію до збройних виступів.

Кількість московського війська під командуванням князя Олексія Трубецького, що вторглося на територію України навесні 1659 року, оцінюється по-різному: одні джерела вказують на цифру в 150-200 тис. вояків, інші – 100 тис. вояків.

Більшість сучасних істориків схиляється до думки, що армія О. Трубецького не могла перевищувати 50 тис. осіб. На своєму шляху завойовники зруйнували Срібне, Борзну та навколишні села, передмістя Ніжина. Однак, взяти штурмом Конотоп московити не змогли – місто відчайдушно обороняли 4,500 козаків Ніжинського та Чернігівського полків, усі дієздатні городяни.

Облога тривала більше двох місяців, доки під Конотоп не прибули війська гетьмана І. Виговського та його союзники – кримські татари. Цікаво, що у складі козацької армії воювали сербські, молдавські та німецькі найманці.

Напередодні генеральної битви до гетьмана приєдналися польські загони. Загалом об'єднане козацько-татарське військо налічувало близько 50 тис. воїнів. Виходить, що сили супротивників кількісно були приблизно рівними, якщо не брати до уваги інших даних про неабияку перевагу московської армії.

Основу військ О. Трубецького становили елітні кінні підрозділи „государева полка", який за традицією комплектувався з високодостойних московських дворян. Під орудою князя також перебували загони кадомських і касимовських татар. Окрім донських козаків, підсобити інтервентам прибули й орли наказного гетьмана Івана Безпалого, котрий боровся з І. Виговським за булаву.

Багата здобич

Удавшись до обманного маневру, українці заманили практично всю кінноту ворога в пастку – до вузького яру, який одразу затопили, загативши річку та ще й на додачу зруйнувавши міст. Вода безжально поглинула важкоозброєних вершників. Рештки в запеклому бою були знищені козаками й татарами: за деякими даними, свою смерть під Конотопом знайшли до 30 тис. московитів (в історичних джерелах трапляються й значніші цифри). Кавалерійський воєвода Семен Пожарський, що керував операцією, потрапив у полон до татар. За переказом літописця, він, принижений і зв'язаний, „вилаяв хана за московським звичаєм матом і плюнув йому межи очі". За це татари відтяли С. Пожарському голову й відіслали її з полоненим до табору О. Трубецького.

Під час бою московський головнокомандувач повівся в гірших традиціях нерозважливих воєвод. О. Трубецькой кинув напризволяще війська С. Пожарського, не надіславши йому підмоги; спішно зняв облогу Конотопа й наказав відступати.

Козаки й татари ще протягом трьох днів переслідували втікачів аж до московського кордону, однак, так і не спромоглися цілком знищити ворога: завершальна стадія операції не була заздалегідь належно продумана. О. Трубецькой дивом залишився серед живих, отримавши два тяжких поранення. Утікаючи, царські війська втратили левову частку артилерії, бойові знамена, скарбницю й обоз.

Згідно з попередніми домовленостями, усі трофеї та полонені мали дістатися татарам. Усупереч узвичаєним правилам хан під страхом смерти наказав своїм воїнам знищити захоплений у бою ясир: за різними даними, татари тоді стратили від 5,000 до 15 тис. московитів. Щоправда, деяким мурзам з ногайської орди вдалося приховати частину полонених, яких згодом продали на невільничих ринках Причорномор'я. Однак, і вірні воїни кримського хана не залишилися без здобичі: впродовж майже двох місяців татари шугали південними теренами Московії, спалюючи все на своєму шляху, захоплюючи багатий ясир.

На підступах до Москви зчинилася паніка, поміщики кидали свої маєтності й разом із селянами тікали під захист міських мурів. Нашвидкуруч укріпляли оборонні вали, формувалися додаткові загони для захисту Москви на випадок облоги.

Російський історик XIX ст. Сергій Соловйов писав про наслідки Конотопської битви: „Цвіт московської кінноти, що відбув щасливі походи 1654 і 1655 років, загинув за один день, і вже ніколи після того цар московський не був у змозі вивести в поле такого блискучого війська. У жалібній одежі вийшов цар Олексій Михайлович до народу й жах охопив Москву".

Страх і невпевненість московитів у своїх силах віщували найгірше; пішла чутка, що цар з родиною збирається втікати за Волгу. Проте хвилювання царя виявилися передчасними. Через складну політичну ситуацію І. Виговський не зміг повторити славного походу гетьмана Петра Сагайдачного на Москву. Татарські орди змушені були повернутися до Криму, оскільки на їхні поселення вчинили напад загони запорозького отамана Івана Сірка.

Хоча наслідки битви під Конотопом були жахливими для Московської держави, загалом вона вийшла переможцем з українсько-московської війни 1658-1659 років. Через гострі суперечності серед козацької старшини Війську Запорозькому тоді не вдалося скинути ярмо Переяславської ради. Громадянська війна, що спалахнула в Гетьманщині з новою силою, дала змогу московським військам відновитися, зібратись із духом і знову посунути на Вкраїну.

* * *

За Президента України Віктора Ющенка битву під Конотопом стали відзначати на державному рівні: встановили пам'ятний хрест, звели капличку, відкрили експозицію, присвячену історичній події.

Конотопську битву також згадано в постанові Верховної Ради, якою було затверджено перелік ювілеїв та пам'ятних дат на 2009 рік.

Досвід попередніх років свідчить, що влада сучасної Росії доволі хворобливо реагує на відновлення в Україні історичної пам'яті, зокрема й на відзначення перемоги в Конотопській битві, яка стала для росіян однією з найчорніших сторінок військового мартирологу.

За традицією, нав'язаною в радянську добу, українці в кінці червня-на початку липня святкували перемогу не в Конотопській, а в Полтавській битві 1709 року. Вона була значно менша за маштабом та людськими втратами: під Конотопом загинуло більше московитів, ніж загалом налічувало військо царя Петра I під Полтавою. Полтавська битва виявилася досить вагомою подією в Північній війні 1700-1721 років, перемогу в якій урешті здобуло Московське царство (з 1721 року – Російська імперія), а не наймогутніша країна тогочасної Европи – Швеція.

ПРО ЦІКАВЕ І ПРИЄМНЕ

Ґінкґо у Рівному

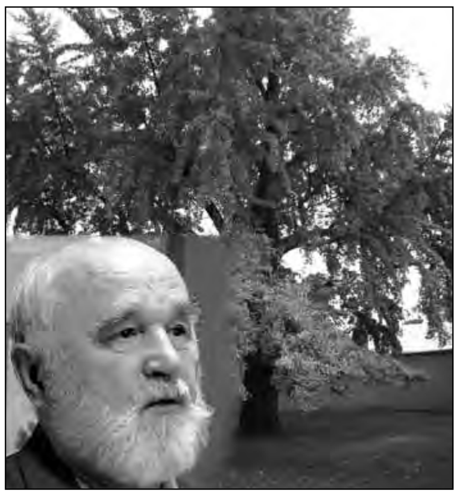

Анатолій Терещук переконаний, що ґінкго приживеться в Україні.

РІВНЕ. – Дерево ґінкґо, найстаріший вид на плянеті, що зберігся до наших днів, визнане природним цілителем, на жаль, не характерне для українських теренів. Втім, у Рівному Анатолій Терещук впродовж 10 років вирощує ґінкґо і на власному досвіді переконується в корисності ґінкґових настоянок, відварів, чаїв.

5 травня він показав ґінкґо на виставці у Рівненському краєзнавчому музеї „Дерево ґінкґо: релікт і цілитель“.

Ґінкґо невибагливе до ґрунтів, стійке проти грибкових і вірусних захворювань. З листя цього унікального дерева виготовляють ліки (настоянки, відвари, чаї), які широко застосовують як у офіційній, так і в народній медицині. На згадку про виставку саджанець ґінкґо висадили на території краєзнавчого музею.

Знайшли горщики з XI ст.

ЛУЦЬК. – Під час розкопок біля городища в селі Шепель Луцького району волинські археологи натрапили на дві унікальні посудини. Точніше, на їхні уламки, які після детальної реставрації постали у своєму первісному вигляді. Старший науковий співробітник державного підприємства „Волинські старожитності“ Віктор Баюк розповів, що знайдені предмети хоч і однотипні, але різного розміру та призначення.

Більша посудина призначалася для зберігання їжі. Такий горщик незручно засовувати у піч, зате зручно закопати наполовину у землю. Ґрунт охолоджував страву, завдяки чому вона довше зберігалася. Менший горщик призначався для розігріву їжі у печі, і тепло у ньому могло зберігатися цілу добу.

Обидва горщики – місцевого виробництва, знайдено їх на місці одного помешкання, а виготовлені вони на ручному гончарному колі приблизно 1,000 років тому.

Свято вишитого рушника

ЛУЦЬК. – Цьогорічний II Всеукраїнський фестиваль „Вишиті обереги єднання“ відбувся 10 травня на Волині. Учасники його, склавши свої вишиванки одна до одної, вишикувалися у шеренгу на Театральному майдані обласного центру.

Серед представлених виробів вирізнялися як автентичні волинські рушники, так і з новітньою

На фестивалі „Вишиті обереги єднання“.

імпровізованою вишивкою, вишиті хрестиком і гладдю, весільні, обрядові та великодні.

Найдавніший рушник був вишитий 141 рік тому, а найновіший – у ніч перед фестивалем.

Книжка Марка Боєслава з 1947 року

Просвітянин Михайло Борейко та завідувачка відділу обласної бібліотеки Наталя Корнійчук презентують книгу „Сталь без іржі“.

РІВНЕ.– Переховуючись у криївках у повоєнний час – аж до 1952 року, найвідоміший повстанський поет Михайло Дяченко (Марко Боєслав) до свого творчого доробку, який становив 10 поетичних збірок, додав п’єсу „Сталь без іржі“.

Підпільниця-друкарка Марія Черемшина розмножила цей твір на друкарській машинці накладом у три примірники. Один з них дивом зберігся. Нині він став повноцінною книгою завдяки старанню просвітянина Михайла Борейка з Рівного, який за сприяння міського об’єднання Всеукраїнського товариства „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка та спонзорів видав 500 примірників п’єси.

Презентація цього видання відбулася 24 лютого у обласній бібліотеці.

Життя М. Дяченка обірвалося у 42-річному віці. 23 лютого 1952 року совєти довідались про місце криївки М. Дяченка і вирішили знищити її. Спочатку загинула друкарка М. Черемшина, котра стояла на чатах і першою відкрила вогонь. На пропозицію здатися повстанці відповіли автоматним вогнем. Всі п’ятеро, що перебували в підземеллі, застрелилися.

Оновилася ікона

ОСТРОГ, Рівненська область. – У Свято-Богоявленському соборі Української Православної Церкви Київського патріярхату сталося оновлення святого образу, написаного у XIX ст. Ікона з’явилася у храмі в 1990 році, коли собор відновили після глумлінь комуністичного режиму. Її принесли у собор православні городяни. Настоятель собору, митрофорний протоєрей Олександер Максим’юк розповів, що принесена ікона мала потьмянілий вигляд, частина зображень уже не проглядалася, однак, зважаючи на давність, її помістили у вівтарну частину. І вона за лічені дні повністю поміняласе, посвітлішала. А там, де зображена корона Божої Матері, навіть почала сяяти.

Поставили пам’ятник річці

Пам’ятник на честь річки Ікви.

ДУБНО, Рівненська область. – Пам’ятниками зазвичай увічнюють людей, а в Дубні такої честі удостоїлася річка Іква. На її березі при в’їзді до міста з’явилася барельєфна композиція, яка славить Ікву вустами Тараса Шевченка і закликає з любов’ю ставитися до водяної артерії.

Саме тут, де перетинав Ікву Т. Шевченко під час археографічної експедиції 1846 року, вирішено звести скульптурну композицію. Її проєкт здійснив дубенський художник Василь Захаров в образі пам’ятного знака на тлі трибашневої кам’яної споруди, що символізує Дубенський замок, розташований на крутому березі Ікви.

Епіграфом до пам’ятника стала цитата варнака з однойменної поеми Т. Шевченка: „Багато дечого не стало, води чимало з Ікви в море утекло“.

Про Ікву писав також відомий польський поет Юліюш Словацький в листі до своєї матері Соломії: „Коли ти будеш у моїй країні, де котить Іква хвилі свої сині“.

Пісні від мами

БОКІЙМА, Рівненська область. – Михайло Яблонський спадково від мами отримав талант до пісні, і його баритон часто звучить з церковного клиросу. Його мама Ганна Петрівна почала пригадувати українські пісні з далекого часу. М. Яблонський вирішив записувати пісні у зошит. Назбиралося їх понад 100. Декілька маминих пісень він запропонував Волинському народному хорові, і три з них поповнили його репертуар. Особливо гарно зазвучали пісні на козацьку тему. Тепер М. Яблонський шукає спонзорів, щоб видати мамині пісні окремою книжечкою.

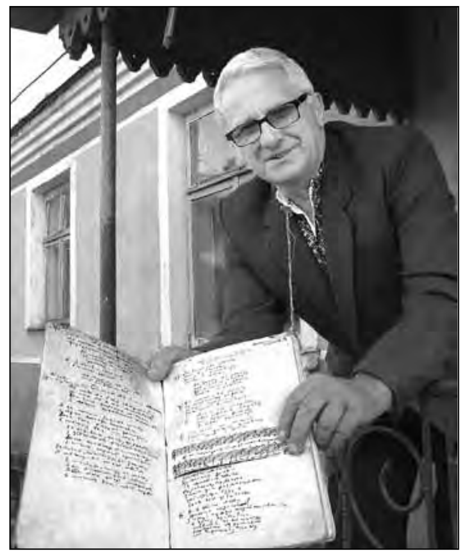

Михайло Яблонський з рукописним збірником маминих пісень

Бенефіс для хворої Ганнусі

РАДИВИЛІВ, Рівненська область.– Непроханим гостем увійшла біда у дім родини Нуцковських з Радивилова – під час обстеження у півторарічної Ганнусі виявили серйозне захворювання. Мама відмовилася від хворої і з даного приводу написала офіційну заяву. Натомість 23-річний батько Іван Нуцковський вирішив боротися за здоров’я донечки. Щоб врятувати дівчинку, потрібне пересадження спинного мозку.

Виникла нагальна потреба у грошах і місцеві добродії вирішили провести у районному будинку культури благодійний концерт „Хай дзвінкий дитячий сміх увіреться у ваші душі“ з метою збору фондів на лікування дитини.

Такий концерт відбувся у переповненій залі. Було зібрано 7,000 грн. Але це лише початок боротьби за життя дівчинки, бо подібна операція вартує 200 тис. дол.

Янгол на бурштинових крилах

Працівники Рівненського краєзнавчого музею Інна Нагорна та Світлана Гривюк біля бурштинового янгола.

РІВНЕ. – Унікальним витвором поповнився Рівненський музей бурштину – янголом, який тримає у руках голубів. Ця півметрова фіґура стала головним експонатом у бурштиновій збірні. Янгола витворили київські майстрині Надія та Олена Козаки, а бурштин для статуетки виділила з власних запасів керівник громадського об‘єднання „Український бурштиновий світ“ Галина Лемець.

Цей камінь – рівненського походження, видобутий з родовища Володимирець-східній.

Добірку новин підготував Євген Цимбалюк

Книжки, надіслані до бібліотеки тижневика „Свобода“

„Збірник музичних творів на слова Маркіяна Шашкевича“, ювілейне видання (1811-1991). Музичний редактор Юрій Гнатюк. Накладом Інституту-заповідника Маркіяна Шашкевича, Вініпеґ, Канада, 1992 рік.

„Батьківщина“, тижневик 1-ої дивізії „Галичина“ Української Національної Армії, Ріміні, Італія 1945-1947. Реставрував і упорядкував Юрій Гнатюк. Згідно з ориґіналами тексти реконструював Теодосій Гальма. Накладом упорядника, Вініпеґ, Канада, 2008 рік.

Богдан Марків. „Релігійні пісні“. Видавництво музичних текстів, Вудбрідж, Конектикат, 2011 рік.

Володимир Козіцький. „Стежками, шляхами, дорогами“. Книжка присвячена всім, кого стихія Другої світової війни кинула поза межі батьківщини. Вони розпочали нове життя далеко від рідної землі й розбудували в чужих краях українські церкви, школи, народні доми, кредитові кооперативи, культурні центри, пресу, мистецькі колективи. Йонкерс, Ню-Йорк, 2011 рік.

Ярослав Федорук. „Віленський договір 1656 року“. У монографії досліджується підготування і проведення переговорів між Росією та Річчю Посполитою за посередництвом Австрії, що відбувалася у селі Немежі під Вільном від 22 серпня до 3 листопада 1656 року. Видавничий дім „Києво-Могилянська академія“, Київ, 2011 рік.

Володимир Сергійчук. „Історія КоДУС-у“. У книзі простежується історичний процес зародження і діяльности Управи Комісії Допомоги Українському Студентству (КоДУС). Книга розрахована на всіх, хто цікавиться історією української еміґрації, зокрема студентського середовища. Видавництво „ПП Сергійчук М. І.“, Київ, 2008 рік.

Лекція ...

(Закінчення зі стор. 16)

ший життєпис повстанського отамана, зібрано його публіцистику, опубліковано епістолярний доробок. Говорячи про публіцистичну спадщину Т. Бульби-Боровця, доповідач зупинився на його ролі в усвідомленні необхідности побудови держави з опорою на власні українські сили. Він також розумів значення добросусідства з народами, які межують з українськими територіями.

Особливо промовистим з цього погляду є публікований у книзі цикл розвідок Т. Бульби-Боровця „Україна і тюрки“, „Україна і Кавказ“, „Україна і Росія“. Цікавими для читача, на думку д-ра В. Сергійчука, будуть і сатиричні листи Т. Бульби-Боровця до Сталіна і Гітлера.

За словами доповідача, цей талант не загинув навіть в умовах злиденного існування за океаном, де він змушений був заробляти на прожиття тяжкою фізичною працею.

У перервах Т. Бульба-Боровець брався за перо, щоб донести українську правду до ситого й байдужого Заходу.

Стверджувався таким чином сам, стверджував і право України на власне життя. Повстанський отаман залишався великим оптимістом щодо майбутнього нашого народу, бо його історія, як він писав, „хоч і має дуже багато темних сторінок, усобиць та руїни, все ж таки сам факт, що цей народ 300 літ живе і бореться як окрема національна одиниця, є найкращим доказом, що він здібний до героїчного чину та має всі дані і повне право на абсолютне самовизначення“.

Це своє призначення український народ може осягти тільки власними силами шляхом національної революції, – повторив на закінчення висновок Т. Бульби-Боровця д-р В. Сергійчук.

Доповідь викликала багато питань та спричинилася до жвавої дискусії.

Пресове бюро УВАН

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 8 травня 2011 р. відійшла у вічність на 93 році життя наша МАМА і БАБЦЯ

СВ. П.

ЯРОСЛАВА МЕЛЬНИК

Залишилися в смутку:

доньки – ХРИСТЯ з чоловіком
– МАРУСЯ з чоловіком
– ОРИСЯ з чоловіком
син – ІГОР
внуки – ТОМА, ЛЯРИСА, ІЛЬОНА, СТЕФКА і АДАМ

Вічна Їй пам’ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 13 червня 2011р. в Джупітер, Фла. після довгої недуги відійшла у вічність наша найдорожча мама, баба та сестра

СВ. П.

Ірина Остапчук

Нар. 12 січня 1925 р. в Делятині, Україна, донька Юрія та Марії Клапіщаків, вдова по св. п. Петрові Остапчукові.

Залишилися у смутку:

сини - Мирон з родиною в Баффало, Н.Й.
- д-р Андрій з родиною в Джупітер, Фла.
донька - Рома з родиною в Кеноша
шестеро внуків
сестра - Ольга Ганкевич в Торонто
братова - Наталка Клапіщак в Ню-Джерзі
ближча і дальша родина та приятелі.

Похоронні відправи у супроводі о. Ярослава Костика відбулися в Українській католицький Церкві св. Андрія в Гемптонбурґу, Н.Й., а відтак тіло спочило на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Їй память!

Ділимося сумною вісткою, що 16 червня 2011 р. на 96-му році життя і 66-му році супружжя, з волі Всевишнього відійшов у вічність наш найдорожчий і незабутній МУЖ , БАТЬКО і ДІДО

св. п.

дипломований інженер

РОМАН РАКОЧИЙ

Залишилися у глибокому смутку:

дружина – ЯРОСЛАВА
син – інж. РОМАН РАКОЧИЙ з дрижиною ЛІ
донька – АРЕТА КРУШЕЛЬНИЦЬКА з мужем МИХАЙЛОМ
внуки – АДАМ РАКОЧИЙ
– МАТЕЙ РАКОЧИЙ
– інж. АНДРІЙ КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ
– АЛЕКСАНДЕР КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ
сестрінка – ОРЕСТА ТОПОРОВИЧ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23 червня 2011р. з церкви свв. Петра і Павла в Cohoes, NY, і похований на парафіяльному цвинтарі у Waterford, NY.

З волі Покійного, замість квітів, просимо складати пожертви на:

Ukrainian Catholic Education Foundation
2247 W. Chicago Avenue,
Chicago, IL 60622

or

St. Nicholas Orphanage Fund
8509 W. Sunnyside Avenue
Chicago, IL 60656.

В глибокому смутку повідомляємо, що 8 травня 2011 р. в Акрон, Огайо несподівано в автомобільному випадку відійшла у Божу вічність наша найдорожча доня, сестра, внучка, племінниця і кузинка

св. п.

ТАНЯ ОЛЕНА ТЕРПИЛЯК

нар. 31 серпня 1991 р. в Акрон, Огайо.

Успішно закінчила середню американську школу і вже навчалась на другому курсі університету, але Божа воля розпорядилася нею по іншому, молодою відійшла у потойбічне Небесне і вічне життя.

Похоронні відправи відбулися 14 травня 2011 р. в катедрі св. Йосафата в Пармі.

Родина Покійної щиро дякує за похоронні відправи пароху церкви о. Михайлові Кулику. Подяка д-ві Маркові Фаріону з Дітройту, який віддав шану пам’яті покійній Тані українськими піснями – грою на бандурі. Щира подяка усім учасникам похорону за сердечні співчуття, за молитви, за квіти і пожертви на різні цілі.

Залишені у глибокому смутку:

батьки – Марко і Христина
брати – Андрій і Микола
бабця і діді – Люба і Михайло Дармохвали
буня – Оксана Терпиляк
тети з родинами:
– Ірина та Ґлен Петило з синами Раєном і Андрієм
– Леся і Джан Ріл з сином Джаном і донею Доменікою
– Маруся і Вейн Рінґайзен з донями Ганусею і Мією та сином Бенджаменом
– Таня і Стів Курц з донями Надею і Лярисою
– Оля і Петро Рондяки з сином Романом і донями Маєю та Калиною
та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Вічна Її пам’ять!

Ділимось сумною вісткою, що дня 26 травня 2011 р. в Парк Ридж, Іллиной, після тяжкої недуги, на 96 році життя, відійшов у вічність найдорожчий і незабутній нам всім ТАТО, ДІДО та ПРАДІДО

св. п.

Василь Прокуда

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 6 червня в церкві св. Йосифа в Чикаґо. Тлінні останки були поховані на цвинтарі Elmwood.

Залишені у глибокому смутку:

син – Юрко з дружиною Кларіс
внучка – Ліса Джерет з мужем Томасом та правнуком Колтон
внучка – Стейсі Меські з мужем Елен та правнучкою Кара
донька – Ірина Плешкевич з мужем Богданом
внучка – Олександра
внук – Юрій з дружиною Монікою та правнучкою Ліліяною.

Вічна Йому Пам’ять!

Управа хору "Думка" ділиться сумною вісткою, що 22 травня 2011 року відійшов у Божу вічність довголітній член хору

бл. п.

о. диякон

ЮРІЙ МАЛАХОВСЬКИЙ

Родині складаємо наші глибокі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

В бездонному смутку повідомляємо, що нагло і трагічно відійшла у вічність

св. п.

РОКСАНА ДАНИЛЮК

28.10.1961 – 6.6.2011

найдорожча, омріяна Доня покійного доктора Михайла Данилюка і Раїси Данилюк.

А хто ж тепер мене, Єдина моя, поховає?

В бездонному горі, з розбитою навіки душею,

Мама.

Організатор –
Українська Народна Фундація
UNF
5-ий
Фестиваль Української Культури
15-17 липня 2011
Kerhonkson, New York
Народна артистка України
Марія Бурмака
Хор "Думка"
"Гармонія"
Спеціяльні гості
Стефанія Довгань
Василь Попадюк
"Дзвін"
музика * танці * спів * смачні традиційні страви * ярмарок і багато більше...
Забави – в п`ятницю і в суботу
"Село"
Оркестри – "Клопіт"! "Світанок"!
зголошення до ярмарку- 203-274-5579
heritageuki@optonline.net
Школа танцю ім. Роми Прийми Богачевської
Soyuzivka for all seasons
www.SOYUZIVKA.com
216 Foordmore Rd.
Kerhonkson, NY
(845) 626-5641